POVINNÉ PREDMETY ŠTUDIJNEJ A PEDAGOGICKO-VZDELÁVACEJ ČINNOSTI

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: *Prešovská univerzita v Prešove*	
Fakulta: *Filozofická fakulta*	
Kód predmetu: *1IAA/LCUJA/22*	**Názov predmetu:** **Cudzí jazyk v akademickom diskurze – anglický**
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: *Povinný predmet* **Druh výučby:** *semináre* **Metóda:** *prezenčná* **Týždenný rozsah výučby v hodinách:** *0/20 za semester*	
Počet kreditov: *5*	
Odporúčaný semester štúdia: *2. – 6. (EF) – podľa IŠP*	
Stupeň vysokoškolského štúdia: *3.*	
Podmieňujúce predmety: nie sú	
Podmienky na absolvovanie predmetu: *Predmet sa končí skúškou.* • *Písomne vypracovať krátku prácu (2 – 3 s.) na zadanú tému zameranú na analýzu a vyjadrenie vlastného stanoviska k určenému problému, 1 prezentácia v PPT, resp. Prezi (v práci sú hodnotené: analyticko-syntetické myšlienkové pochody študenta, kritický prístup študenta k danej problematike, argumentačná a prezentačná schopnosť)* *Záverečné hodnotenie tvorí:* *Písomná skúška:* 1. *Spracovanie a prezentovanie náčrtu vlastnej dizertačnej práce cca 500-600 slov (35 %)* 2. *Štruktúrovaný životopis - Curriculum Vitae (Europass) (5 %)* 3. *Resumé z naštudovanej relevantnej odbornej literatúry (20 %)* *Ústna skúška – na témy:* 1. *vlastná vedecká práca a odborná literatúra* 2. *spolupráca s inými odbormi a organizáciami* 3. *publikačná činnosť a konferenčné vystúpenia* *Hodnotenie:* *60 % spracovanie predpísaných písomných materiálov a prezentácia projektu práce* *40 % ústna skúška* *Na získanie hodnotenia A (výborne) musí získať najmenej 90%, na získanie hodnotenia B 80%, na hodnotenie C najmenej 70%, na hodnotenie D 60%, na hodnotenie E najmenej 50%. Študent, ktorý získa menej ako 50%, bude hodnotený klasifikačným stupňom Fx.* *Plánované vzdelávacie aktivity zodpovedajú 125 hodinám práce (z toho 14,6 tvoria kontaktné hodiny a 110,4 samoštúdium, krátka písomná práca na zadanú tému zameranú na analýzu a vyjadrenie vlastného stanoviska k určenému problému, príprava prezentácie v PPT, príprava písomných podkladov na skúšku, príprava na ústnu skúšku).* *V prípade prerušenia prezenčnej výučby z nariadenia UVZ/RUVZ/vedenia univerzity/ fakulty bude výučba a skúšanie prebiehať nariadenou dištančnou formou.*	

Výsledky vzdelávania:

Získané vedomosti:

Študent ovláda pojmy a základnú terminológiu kritického myslenia. Ovláda techniku organizácie odborného jazykového prejavu v ústnej i písomnej podobe. Vie analyzovať publikum a následne prispôsobiť register komunikátu na osi vedecko-náučný – populárno-náučný.

Získané zručnosti: *K zručnostiam absolventa predmetu patrí schopnosť spracovať relevantné zdroje. Študent dokáže uplatniť nadobudnuté poznatky v anglickom jazyku na rôznych stupňoch a fórach (napr. konferencie a pod.). Je schopný konštruovať rôzne typy prejavov a prezentovať svoju prácu podľa kritérií rečovej komunikácie s využitím najnovšej technológie prezentácie prejavov (napr. Prezi, PPT a pod.). Na základe skúseností vie primerane zhodnotiť prejavy iných, rešpektujúc zásady jazykového prejavu v multikultúrnom priestore. Vie prejaviť sebareflexiu a sebakritiku.*

Získané kompetencie: *Absolvent predmetu získava všeobecné komunikačné jazykové kompetencie, na základe ktorých je schopný prezentovať svoju prácu, výsledky svojho skúmania a demonštrovať znalosť relevantnej literatúry v anglickom jazyku.*

Jeho jazykové kompetencie budú korešpondovať s úrovňou B2 slovom a písmom vo všetkých zručnostiach jazyka: počúvanie, rozprávanie, čítanie a písanie.

Absolvent predmetu vie integrovať relevantné informácie a zdroje do jazykového prejavu podľa stanovených zásad. Dokáže sebakriticky zhodnotiť svoj prejav.

Získa primerané sociolingvistické kompetencie na úrovni B2 (podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky) na prezentovanie, nielen seba v bežných situáciách, ale aj výsledkov vlastnej akademickej práce.

Rozvinie pragmatické kompetencie, pomocou ktorých bude schopný zmysluplnej interakcie v rôznych situáciách súvisiacich s jeho odbornou profiláciou.

Dokáže primerane reagovať na inter/multikultúrne kontextové jazykové podnety.

Rozvíja svoje kritické jazykové myslenie, kritické analýzy a selekcia z informačnej redundancie.

Stručná osnova predmetu:

- *Špecifiká písomného akademického prejavu v angličtine, techniky písomného prejavu, ich štruktúrovanosť (kritéria a požiadavky na písanie abstraktov, resumé, konferenčných príspevkov, dizertačnej práce a pod.)*
- *Štruktúrovaný životopis – CV (europass).*
- *Techniky ústneho akademického prejavu (organizácia a štruktúra, využívanie a podpora informácií relevantnými zdrojmi podľa zásad akademickej etiky).*
- *Čítanie s porozumením a preklad populárno-náučných a odborných textov.*
- *Rozvoj lexiky s orientáciou na odbornú zameranosť.*
- *Ústna a písomná prezentácia obsahu, metód a foriem vlastnej vedecko-výskumnej* práce.
- *Odborná a spoločenská konverzácia na rôzne témy (pracovisko, pracovná náplň, štúdium/študijný pobyt.*
- *Prezentácia preštudovanej odbornej literatúry, informácia o dizertačnej práci (špecifikácia názvu, výber témy, ciele a metódy práce, vlastný výskum, závery, prínos, odborná spolupráca).*

Odporúčaná literatúra:

DUŠKOVÁ, L., V. REJTHAROVÁ a L. BUBENÍKOVÁ, 1982. *Hovorová angličtina pre vedeckých a odborných pracovníkov*. Bratislava: Veda.

JORDAN, R.R., 1999. *Academic Writing Course*, London: Longman. ISBN 0582400198.

KOMINARECOVÁ, E. 2010. *The Essentials of Speech Communication*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove. ISBN 978-80-555-0160-4.

MEŠKO, D., D. KATUŠČÁK a kolektív, 2004. *Akademická príručka*, Martin: Osveta. ISBN 8080 632 006.

McCARTHY, M. a F. O´DELL, 2008. *Academic Vocabulary in Use*. CUP. ISBN: 780521689397.

SWALES, J. a B. C. FEAK, 1994. *Academic Writing for Graduate Students. A Course for Nonnative Speakers of English*. Michigan: Ann Arbor. ISBN-10: 0472082639.

http://owl.english.purdue.edu/

http://europass.cedefop.eu.int

Vlastná odborná literatúra a slovníky.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: *anglický jazyk, slovenský jazyk*

Poznámky:

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov: 8

A	B	C	D	E	FX
50%	13%	13%	0%	0%	25%

Vyučujúci: *PhDr. Miroslava Gavurová, PhD.*

Dátum poslednej zmeny: 4.6.2026

Schválil: *prof. Zuzana Straková, PhD.*

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: *Prešovská univerzita v Prešove*	
Fakulta: *Filozofická fakulta*	
Kód predmetu: 1ISS/MSV/22	**Názov predmetu: Metodológia slavistického výskumu (profilový predmet)**
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: *Povinný predmet* **Druh výučby:** *prednáška/seminár* **Metóda:** *prezenčná* **Týždenný rozsah výučby v hodinách:** *5 hodín prednášok/5 hodín seminárov za semester/bloková výučba*	
Počet kreditov: *10*	
Odporúčaný semester štúdia: *2. semester – 6. semester podľa IŠP (EF)*	
Stupeň vysokoškolského štúdia: *3. stupeň*	
Podmieňujúce predmety: *nie sú*	
Podmienky na absolvovanie predmetu: *Predmet je ukončený skúškou.* *V priebehu semestra študent/ka spracuje, prezentuje na seminári a napokon odovzdá seminárnu prácu – analýzu vybraného jazykového, respektíve literárneho javu s uplatnením teoreticko-metodologických postupov v rámci konkrétneho lingvistického alebo literárnovedného smeru. V priebehu skúškového obdobia bude realizované kolokvium venované vybranej problematike lingvistického a literárnovedného myslenia.* *Na získanie hodnotenia A (výborne) musí doktorand/ka získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B 80 %, na hodnotenie C najmenej 70 %, na hodnotenie D 60 %, na hodnotenie E najmenej 50 %. Študent, ktorý získa menej ako 50 % bude hodnotený stupňom FX. Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia seminárnej práce a kolokvia.* *Plánované vzdelávacie aktivity zodpovedajú 250 hodinám práce (z toho 7,5 tvoria kontaktné hodiny a 242,5 samostatná príprava na semináre a záverečné kolokvium, samostatná práca – vypracovanie a prezentácia seminárnej práce, samoštúdium).* *V prípade prerušenia prezenčnej výučby z nariadenia UVZ/RUVZ/vedenia univerzity/ fakulty bude výučba a skúšanie prebiehať nariadenou dištančnou formou.*	
Výsledky vzdelávania: **Získané vedomosti:** *Absolvent/ka predmetu pozná základné metodologické postupy a princípy lingvistického a literárnovedného výskumu, ovláda jazykovednú a literárnovednú terminológiu z viacerých lingvistických a literárnovedných oblastí, ovláda základný kategoriálny aparát literárnej komparatistiky, konfrontačnej gramatiky a slovanskej filológie* **Získané zručnosti:** *Absolvent/ka predmetu aktívne používa jazykovedné a literárnovedné terminologické inštrumentárium z oblastí slovanskej filológie. Analyzuje a aplikuje nadobudnuté*	

teoretické vedomosti o metodologických postupoch na konkrétne problémy a javy vzťahujúce sa na predmet výskumu dizertačnej práce.

Získané kompetencie: *Absolvent/ka predmetu samostatne využíva a aplikuje nadobudnuté zručnosti a vedomosti o postupoch a princípoch lingvistického a literárnovedného výskumu na riešenie praktických úloh spojených s predmetnom výskumu dizertačnej práce. Uvedomuje si a vyhodnocuje, posudzuje výber správneho metodologického postupu vzhľadom na predmet výskumu. Formuluje informácie o postupe a výsledkoch riešenia úlohy, problému.*

Stručná osnova predmetu:

Veda – teória – metodológia. Metodológia vo vede. Organizačné formy vo vede.
Základné princípy analýzy, syntézy a interpretácie jazykového a literárneho materiálu. Druhy výskumu (kvalitatívny, kvantitatívny výskum). Obsah a forma; podstata a jav; jednotlivé a všeobecné (variantné a invariantné), časť a celok. Semiotické pozadie jazykových a literárnych štruktúr.
Lingvistika a literárna veda ako vedné disciplíny. Členenie lingvistiky a literárnej vedy. Lingvistická a literárnovedná terminológia. Systém a štruktúra v jazyku. Synchrónia a diachrónia. Čas a priestor v jazyku – jazyk v priestore a čase. Analógia a anomália. Asimilačné a akomodačné javy v jazykovom systéme. Paradigmatické a syntagmatické javy v jazykovom systéme. Areálové aspekty slavistiky v jazykovej a literárnej oblasti. Slavistický výskum v kontexte súčasnej jazykovedy a literárnej vedy. Konfrontačná gramatika a literárna komparatistika

Odporúčaná literatúra:

BUZÁSSYOVÁ, K.: Kontrastívny výskum jazykov. – Jazykovedný časopis, 22, 1971, 2, s. 160-174.
ČERMÁK, F., 1997. Základy lingvistické metodologie. Nástin hlavních principů na pozadí obecné metodologie vědy. Praha: Karolinum.
Dudášová-Krišššáková, J.: Kapitoly zo slavistiky. Prešov 2001.
Dudášová-Krišššáková, J.: Kapitoly zo slavistiky II. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, Filozofická fakulta, 2008. 311 s. Dudášová-Krišššáková, J.: Fonologický systém slovanských jazykov z typologického hľadiska. Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2014. 222 s. ISBN 978-80-555-1229-7.
Mistrík, J. a kol.: Encyklopédia jazykovedy. Bratislava 1993.
DOLNÍK, J., 2013. Všeobecná jazykoveda. Opis a vysvetľovanie jazyka. 2. vyd. Bratislava: VEDA.
IVANTYŠINOVÁ T.: a kol: Veda a ideológia v dejinách slavistiky. Bratislava 1998.
Zborníky z medzinárodných zjazdov slavistov
Žeňuch, P. a kol. Slovenská slavistika včera a dnes. Bratislava 2012.
POSPÍŠIL, I., 2010. Základní okruhy filologické a literárněvědné metodologie a teorie (elementy, materiály, úvahy, pojetí, texty). Trnava: Univerzita sv. Cyrila a Metoda.
Tureček, D.: Národní literatura a komparatistika. Brno 2009.
Pospíšil, I.: Areál a filologická studia. Brno 2013.
VOJTEKOVÁ, M. et al.: Slovensko-poľsko-ruský slovník jazykovedných termínov I. Fonetika, fonológia, morfonológia, ortoepia, ortografia. Prešov: FF PU 2019. Print + online: https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Vojtekova7.
VOJTEKOVÁ, M. et al.: Slovensko-poľsko-ruský slovník jazykovedných termínov II. Morfológia. Prešov: FF PU 2019. Print + online: https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Vojtekova8.
VOJTEKOVÁ, M. et al.: Slovensko-poľsko-ruský slovník jazykovedných termínov III. Syntax. Prešov: FF PU 2019. Print + online: https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Vojtekova9.

Ďalšia literatúra v závislosti od témy dizertačnej práce a vedeckovýskumného zamerania doktoranda.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: *slovenský jazyk, poľský jazyk, ukrajinský jazyk, ruský jazyk*

Poznámky: *povinný predmet*

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov: 0

A	B	C	D	E	FX
0%	0%	0%	0%	0%	0%

Vyučujúci:

prof. PhDr. Peter Káša, CSc.
prof. PhDr. Ľubomír Guzi, PhD.
prof. Mgr. Marta Vojteková, PhD.
doc. Mgr. Jarmila Kredátusová, PhD.
doc. PhDr. Gabriela Mihalková, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 4.6.2026

Schválil: *prof. PhDr. Peter Káša, CSc.*

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: *Prešovská univerzita v Prešove*	
Fakulta: *Filozofická fakulta*	
Kód predmetu: *1ISS/JLPA/22*	**Názov predmetu:** ***Jazyk a literatúra v porovnávacom aspekte (profilový predmet)***
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: *Povinný predmet* **Druh výučby:** *prednáška/seminár* **Metóda:** *prezenčná* **Týždenný rozsah výučby v hodinách:** *5 hodín prednášok/5 hodín seminárov za semester/bloková výučba*	
Počet kreditov: *10*	
Odporúčaný semester štúdia: *2. semester – 6. semester podľa IŠP (EF)*	
Stupeň vysokoškolského štúdia: *3. stupeň*	
Podmieňujúce predmety: *nie sú*	
Podmienky na absolvovanie predmetu: Podmienky na absolvovanie predmetu: *Predmet je ukončený skúškou.* *V priebehu semestra študent/ka spracuje, prezentuje na seminári a napokon odovzdá seminárnu prácu – analýzu vybraného jazykového, respektíve literárneho javu s uplatnením teoreticko-metodologických postupov v rámci konkrétneho lingvistického alebo literárnovedného smeru. V priebehu skúškového obdobia bude realizované kolokvium venované vybranej problematike lingvistického a literárnovedného myslenia.* *Na získanie hodnotenia A (výborne) musí doktorand/ka získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B 80 %, na hodnotenie C najmenej 70 %, na hodnotenie D 60 %, na hodnotenie E najmenej 50 %. Študent, ktorý získa menej ako 50 % bude hodnotený stupňom FX. Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia seminárnej práce a kolokvia.* *Plánované vzdelávacie aktivity zodpovedajú 250 hodinám práce (z toho 7,5 tvoria kontaktné hodiny a 242,5 samostatná príprava na semináre a záverečné kolokvium, samostatná práca – vypracovanie a prezentácia seminárnej práce, samoštúdium).* *V prípade prerušenia prezenčnej výučby z nariadenia UVZ/RUVZ/vedenia univerzity/ fakulty bude výučba a skúšanie prebiehať nariadenou dištančnou formou.*	
Výsledky vzdelávania: **Získané vedomosti:** *Absolvent/ka predmetu sa oboznámi so stavom, ako aj najnovšími vývinovými tendenciami v spisovných slovanských jazykoch alebo v slovanských literatúrach v porovnávacom aspekte. Vie charakterizovať a usúvzťažniť jednotlivé obdobia vývinu lingvistického a literárnovedného*	

myslenia, poukázať na kritické vývojové fázy v dejinách slavistického myslenia o jazyku a literatúre a opísať podnety, prínos a problémy jednotlivých prístupov.
Získané zručnosti: *Absolvent/ka predmetu analyzuje vzťahy medzi vývinom svetovej a slovenskej lingvistiky a literárnej vedy, poukazuje na podnety zo svetovej lingvistiky a literárnej vedy v slovanskom kultúrnom kontexte.*
Získané kompetencie: *Absolvent/ka predmetu kriticky hodnotí jednotlivé lingvistické a literárnovedné prístupy, analyzuje a vyhodnocuje ich pozitíva a negatíva. Porovnávací aspekt považuje za kľúčový element vlastnej vedeckej práce, čo dokáže aplikovať na tému svojej dizertačnej práce.*

Stručná osnova predmetu: *I. Fonologická, morfologická, syntaktická a lexikálna rovina vybraných slovanských jazykov – stav, typologická klasifikácia, vývinové tendencie a porovnávací aspekt (paralely, prieniky a rozdiely). Súčasný výskum slovanských jazykov.*
II. Literárne obdobia a smery: humanizmus a renesancia, barok, klasicizmus, romantizmus, realizmus, literárna moderna, avantgarda, medzivojnové obdobie, literatúra po r. 1945, súčasná literatúra vybraných slovanských literatúr – stav, vývinové tendencie a porovnávací aspekt (paralely, prieniky a rozdiely). Súčasný výskum slovanských literatúr.

Odporúčaná literatúra:

Dalewska-Greń, H.: Języky słowiańskie. Warszawa 1997.
Běličová, H.: Nástin porovnávací gramatiky slovanských jazyků. Praha 1998.
Dudášová-Krišššáková, J.: Kapitoly zo slavistiky. Prešov 2001.
Dudášová-Krišššáková, J.: Kapitoly zo slavistiky II. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, Filozofická fakulta, 2008. 311 s. ISBN 978-80-8068-899-8.
Dudášová-Krišššáková, J.: Fonologický systém slovanských jazykov z typologického hľadiska. Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2014. 222 s. ISBN 978-80-555-1229-7.
Štec, M.: Cirkevná slovančina. Prešov 2005.
Slovanský lingvistický atlas (1987 – 2005).
Celokarpatský diaktologický atlas (1989 – 2003).
Káša, P.: Medzi estetikou a ideológiou. Prešov 2002.
Zelenka, M.: Literární věda a slavistika. Olomouc 1995.
Ďurišin, D.: Problémy literárnej komparatistiky. Bratislava 1967.
Ďurišin, D.: Teória literárnej komparatistiky. Bratislava 1975, 1985.
Ďurišin, D.: Medziliterárne spoločenstvá I – VI. Bratislava 1985 – 1995.
Zborník literatúry ako súčasť medziliterárnych spoločenstiev. Nitra 2003.
Michalovič, P. – Minár, P.: Úvod do štrukturalizmu a poštrukturalizmu. Bratislava 1997.
Žilka, T.: Téma a štýl v postmodernizme (Postmodernistické aspekty prozaických textov). Nitra 1991.
Šmatlák, S.: Dejiny slovenskej literatúry II. Bratislava 1999.
Števček, J a kol.: Dejiny slovenskej literatúry 4. Bratislava 1987.
SOKOLOVÁ, M. – VOJTEKOVÁ, M. – MIROSŁAWSKA, W. – KYSEĽOVÁ, M.: Slovenčina a poľština: synchrónne porovnanie s cvičeniami. Prešov: FF PU 2012. Print + online: https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Sokolova1
VOJTEKOVÁ, M. et al.: Slovensko-poľsko-ruský slovník jazykovedných termínov I. Fonetika, fonológia, morfonológia, ortoepia, ortografia. Prešov: FF PU 2019. Print + online: https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Vojtekova7.
VOJTEKOVÁ, M. et al.: Slovensko-poľsko-ruský slovník jazykovedných termínov II. Morfológia. Prešov: FF PU 2019. Print + online: https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Vojtekova8.
VOJTEKOVÁ, M. et al.: Slovensko-poľsko-ruský slovník jazykovedných termínov III. Syntax. Prešov: FF PU 2019. Print + online: https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Vojtekova9.
VOJTEKOVÁ, M.: Predložky v spisovnej slovenčine a poľštine (print + elektronický dokument). Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove 2008. 163 s. ISBN 978-80-8068-898-1 (print). ISBN 978-80-555-0416-2 (online).
VOJTEKOVÁ, M.: Slovenské a poľské adjektívum z aspektu slovotvornej motivovanosti. Prešov:

Vydavateľstvo Prešovskej univerzity 2016. 179 s. ISBN 978-80-555-1611-0.
Ďalšia literatúra v závislosti od témy dizertačnej práce a vedeckovýskumného zamerania doktoranda.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: *slovenský jazyk, poľský jazyk, ukrajinský jazyk, ruský jazyk*

Poznámky: *povinný predmet*

Hodnotenie predmetov
Celkový počet hodnotených študentov: 11

A	B	C	D	E	FX
91%	0%	0%	0%	0%	9%

Vyučujúci:
prof. PhDr. Peter Káša, CSc.
prof. PhDr. Ľubomír Guzi, PhD.
prof. Mgr. Marta Vojteková, PhD.
doc. Mgr. Jarmila Kredátusová, PhD.
doc. PhDr. Gabriela Mihalková, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 4.6.2026

Schválil: *prof. PhDr. Peter Káša, CSc.*

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: *Prešovská univerzita v Prešove*	
Fakulta: *Filozofická fakulta*	
Kód predmetu: *1ISS/APSF/22*	**Názov predmetu:** ***Aktuálne problémy slovanskej filológie (profilový predmet)***
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: *Povinný predmet* **Druh výučby:** *prednáška/seminár* **Metóda:** *prezenčná* **Týždenný rozsah výučby v hodinách:** *5 hodín prednášok/5 hodín seminárov za semester/bloková výučba*	
Počet kreditov: *10*	
Odporúčaný semester štúdia: *2. semester – 6. semester podľa IŠP (EF)*	
Stupeň vysokoškolského štúdia: *3. stupeň*	
Podmieňujúce predmety: *nie sú*	
Podmienky na absolvovanie predmetu: *Predmet je ukončený skúškou.* *V priebehu semestra študent/ka spracuje, prezentuje na seminári a napokon odovzdá seminárnu prácu – analýzu vybraného jazykového, respektíve literárneho javu s uplatnením teoreticko-metodologických postupov v rámci konkrétneho lingvistického alebo literárnovedného smeru. V priebehu skúškového obdobia bude realizované kolokvium venované vybranej problematike lingvistického a literárnovedného myslenia.* *Na získanie hodnotenia A (výborne) musí doktorand/ka získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B 80 %, na hodnotenie C najmenej 70 %, na hodnotenie D 60 %, na hodnotenie E najmenej 50 %. Študent, ktorý získa menej ako 50 % bude hodnotený stupňom FX. Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia seminárnej práce a kolokvia.* *Plánované vzdelávacie aktivity zodpovedajú 250 hodinám práce (z toho 7,5 tvoria kontaktné hodiny a 242,5 samostatná príprava na semináre a záverečné kolokvium, samostatná práca – vypracovanie a prezentácia seminárnej práce, samoštúdium).* *V prípade prerušenia prezenčnej výučby z nariadenia UVZ/RUVZ/vedenia univerzity/ fakulty bude výučba a skúšanie prebiehať nariadenou dištančnou formou.*	

Výsledky vzdelávania:

Získané vedomosti: *Absolvent/ka predmetu ovláda vzťahy medzi jednotkami jazykového systému, objasní vývinové tendencie v súčasných slovanských jazykoch, má znalosti o slovanských literatúrach po roku 1989.*

Získané zručnosti: *Absolvent/ka predmetu konkretizuje komunikačné funkcie jazykových jednotiek v texte, dokáže aplikovať poznatky zo štruktúrneho aj kognitívneho, sociálneho, antropologického a pragmaticko-funkčného chápania súčasných slovanských jazykov na súčasnú jazykovú situáciu; aplikuje poznatky o súčasných slovanských jazykoch v analýze umeleckých textov z obdobia po roku 1989.*

Získané kompetencie: *Absolvent predmetu dokáže prezentovať poznatky o stave a najnovších vývinových tendenciách v spisovných slovanských jazykoch alebo v slovanských literatúrach v izolovanom alebo porovnávacom aspekte. Absolvent/ka predmetu samostatne využíva a aplikuje nadobudnuté vedomosti o súčasných slovanských jazykoch a literatúrach na riešenie praktických úloh spojených s predmetom výskumu dizertačnej práce.*

Stručná osnova predmetu:

Členenie jazykového systému, jazykové roviny, lingvistické disciplíny, vzťah výrazovej a významovej roviny v jazykovej komunikácii. Pojmy úzus, systémovosť, frekvencia, gramatickosť vo svetle korpusových bádaní; frekvencia a gramatickosť v morfologickom systéme slovanských jazykov. Synchrónno-diachrónne dimenzie v gramatickom systéme slovanských jazykov. Teória výpovede a pragmatická syntax. Teória lexikálnej motivácie. Dynamika lexikálnych makro- a mikrosystémov. Súčasné slovníky a ich charakter. Interaktívna štylistika. Výrazová koncepcia štýlu – teoretické vymedzenie a praktická aplikácia. Komunikačná pragmatika. Teória rečových aktov, výpovedných aktov, komunikačných funkcií.

Vývinové aspekty slovanských literatúr po roku 1989, tendencie, smery, skupiny. Vybrané problémy kanonických prozaických textov zo slovanských literatúr po roku 1989. Vybrané problémy kanonických básnických textov zo slovanských literatúr po roku 1989.

Hybridizácia a postmoderna v slovanských literatúrach po roku 1989 (lyrizácia epiky a epizácia lyriky, hybridné žánry – dokuromán, literarizovaná autobiografia, prienik postupov žánrovej literatúry do umeleckého textu a i.).

Medzi umením a gýčom (popkultúra, žánrová literatúra, tzv. literatúra stredu atď.).K otázkam hodnotenia súčasných slovenských literatúr.

Diferenciácia slovanských literatúr po roku 1989 a po roku 2000.

Odporúčaná literatúra:

Běličová, H.: Nástin porovnávací gramatiky slovanských jazyků. Praha 1998.

Dalewska-Greń, H.: Języky słowiańskie. Warszawa 1997.

DOKULIL, M.: Tvoření slov v češtine. I. Teorie odvozování slov. Praha: Nakladateství Československé akademie věd 1962. 264 s.

DOKULIL, M. a kol.: Tvoření slov v češtině. II. Odvozování podstatných jmen. Praha: Academia 1967. 780 s.

Dudášová-Krišššáková, J.: Fonologický systém slovanských jazykov z typologického hľadiska. Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2014. 222 s. ISBN 978-80-555-1229-7.

Encyklopedia kultury polskiej XX wieku, t. 2. Red. J. Bartmiński. Wrocław: Wiedza o Kulturze 1993.

FURDÍK, J.: Teória motivácie v lexikálnej zásobe. Ed. M. Ološtiak. Košice: Vydavateľstvo LG 2008. 95 s. ISBN 978-80-969760-7-2.

GRZEGORCZYKOWA, R. – LASKOWSKI, R. – WRÓBEL, H., eds.: Gramatyka współczesnego języka polskiego: morfologia. Wydanie trzecie, poprawione. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN 1999.

GRZEGORCZYKOWA, R.: Wykłady z polskiej składni. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN 1999.

KLINCKOVÁ, J. – ODALOŠ, P. – PATRÁŠ, V.: Jazyk, komunikácia, spoločnosť. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela 1997.
KRÁĽ, Á. – SABOL, J.: Fonetika a fonológia. Bratislava: SPN 1989.
MARKOWSKI, A.: Kultura języka polskiego. T. 2. Teoria. Zagadnienia leksykalne. Warszawa: PWN 2006.
OLOŠTIAK, M.: Aspekty teórie lexikálnej motivácie. Prešov: Filozofická fakulta, Prešovská univerzita v Prešove 2011. 339 s. ISBN 978-80555-0334-9.
ORAVEC, J. – BAJZÍKOVÁ, E.: Súčasný slovenský spisovný jazyk. Syntax. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo 1986.
OSTASZEWSKA, D. – TAMBOR, J.: Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego. Warszawa 2000.
ORAVEC, J. – BAJZÍKOVÁ, E. – FURDÍK, J.: Súčasný slovenský spisovný jazyk: morfológia. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo 1988.
SABOL, J. – BÓNOVÁ, I. – SOKOLOVÁ, M.: Kultúra hovoreného prejavu. Prešov: FF PU 2006.
VOJTEKOVÁ, M. et al.: Slovensko-poľsko-ruský slovník jazykovedných termínov I. Fonetika, fonológia, morfonológia, ortoepia, ortografia. Prešov: FF PU 2019. Print + online: https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Vojtekova7.
VOJTEKOVÁ, M. et al.: Slovensko-poľsko-ruský slovník jazykovedných termínov II. Morfológia. Prešov: FF PU 2019. Print + online: https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Vojtekova8.
VOJTEKOVÁ, M. et al.: Slovensko-poľsko-ruský slovník jazykovedných termínov III. Syntax. Prešov: FF PU 2019.
Print + online: https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Vojtekova9.
Národné korpusy jednotlivých slovanských jazykov.
Paralelné korpusy.
Jazykové poradne.
Lexikografické pramene.
ROTREKL, Z.: Skrytá tvář české literatury. Toronto, 68 Publishers 1987.
MARČOK, V. a kol.: Dejiny slovenskej literatúry III. Bratislava 2006.
MATUSZEWSKI, R.: Literatura polska 1939 – 1991. Warszawa 1992.
MACHALA, L. a kol.: Česká a slovenská literatura v exilu a samizdatu. Olomouc 1991.
MACHALA, L. – GILK, E a kol.: Panorama české literatury (DVD nosič). Olomouc 2008.
VOSTRÝ, J.: Drama a dnešek. Praha 1990.
WELLEK, R. – WAREN, A.: Teorie literatury. Olomouc 1996.
BERNACKI, M. – PAWLUS, M.: Słownik gatunków literackich. Warszawa – Bielsko-Biała 2008.
ANASTOPOULOSOVÁ – SUSINI, F.: Fragmentárne písane. Bratislava 2005.
JARZĘBSKI, J.: Apetyt na Przemianę. Notatki o prozie współczesnej. Kraków 1997.
KRAUSOVÁ, N.: Poetika v časoch za a proti. Bratislava 1999.
SOUČKOVÁ, M.: Personálna téma v prozaickom texte. Prešov 2001.
MATEJOV, F.: Lektúry. Bratislava 2005.
MIKULA, V.: 5×5 a iné kritiky. Levice 2000.
Ďalšia literatúra v závislosti od témy dizertačnej práce a vedeckovýskumného zamerania doktoranda.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: *slovenský jazyk, poľský jazyk, ruský jazyk, ukrajinský jazyk*

Poznámky: *povinný predmet*

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov: 0

A	B	C	D	E	FX
0%	0%	0%	0%	0%	0%

Vyučujúci:

prof. PhDr. Peter Káša, CSc.
prof. PhDr. Ľubomír Guzi, PhD.
prof. Mgr. Marta Vojteková, PhD.
doc. Mgr. Jarmila Kredátusová, PhD.
doc. PhDr. Gabriela Mihalková, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 4.6.2026

Schválil: *prof. PhDr. Peter Káša, CSc.*

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: *Prešovská univerzita v Prešove*	
Fakulta/pracovisko: *Fakulta humanitných a prírodných vied*	
Kód predmetu: *2PGD/ZVSPD/15*	**Názov predmetu:** ***Základy vysokoškolskej pedagogiky***
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: *1 prednáška, 1 seminár (týždenne),* *13 p /13s za semester,* *(kombinovaná)*	
Počet kreditov: *5*	
Odporúčaný semester štúdia: *1. semester (EF)*	
Stupeň vysokoškolského štúdia: *3.*	
Podmieňujúce predmety: nie sú	
Podmienky na absolvovanie predmetu: skúška *V priebehu semestra získa doktorand:* • *max.15 bodov za aktívnu účasť na všetkých vyučovacích hodinách,* • *max.20 bodov za písomné spracovanie vybranej problematiky v tematických okruhoch určených pre dištančnú metódu štúdia (približne 5 strán),* • *max. 65 bodov za vypracovanie záverečnej práce a jej kolokviálnu obhajobu.* *Kredity budú udelené na základe splnenia všetkých uvedených požiadaviek podľa klasifikačnej stupnice A,B,C,D, E, FX – aktuálneho Študijného poriadku PU v Prešove.* *Uvedené vzdelávacie aktivity zodpovedajú záťaži doktoranda v celkovom rozsahu 125 hodín (z toho 19,5 tvoria kontaktné hodiny a 105,5 samoštúdium a samostatná príprava).*	
Výsledky vzdelávania: *Doktorandi nadobudnú základný teoretický rozhľad v pedagogickej, sociálnej a psychologickej i legislatívnej problematike edukácie na vysokej škole. Tento základ, t.j. porozumenie základným pedagogickým a psychologickým poznatkom bude tvoriť východiská začínajúcich učiteľov tak, aby mohli rozvíjať svoje didaktické spôsobilosti a ich adekvátnu aplikáciu vo výučbu predmetov v špecializácii . Samostatná práca, nácviky a následné overovanie ich kvality rozvinú u doktorandov ich pedagogické, sociálno-psychologické, komunikačné, sebahodnotiace a manažérsko-riadiace kompetencie pre vyučovanie na vysokej škole – v najvšeobecnejšej rovine.* *Absolvent predmetu dokáže:* - *Samostatne a komplexne popísať systém vysokoškolskej pedagogiky, na základe analyticko-syntetických myšlienkových postupov, komparovať modely prípravy učiteľov v medzinárodnom kontexte a v širokých väzbách pochopiť spoločenskú funkciu vysokých škôl.* - *Samostatne a komplexne charakterizovať systém didaktiky VŠ, zdôvodniť potrebu didaktiky pre vyučovaciu prax na VŠ a analyzovať základné problémy didaktiky VŠ.* - *Komplexne definovať formy a metódy výučby na VŠ, analyzovať ich špecifiká a zhodnotiť význam ich využitia z hľadiska edukačných cieľov.* - *Komplexne, vo vzájomných súvislostiach a prepojenosti definovať základné pojmy súvisiace s kategóriou cieľa (edukačný cieľ, kompetencie, taxonómie cieľov, konzistentnosť, merateľnosť cieľa a pod.), zhodnotiť význam formulovania cieľov, najmä*	

s ohľadom na ich diagnostickú funkciu, na základe didaktickej analýzy navrhnúť komplex edukačných cieľov pre konkrétny vyučovací predmet , aplikovať zásady formulácie špecifického edukačného cieľa pri stanovení cieľa na konkrétnu edukačnú jednotku.

- *Charakterizovať didaktický cyklus, kriticky zhodnotiť význam jednotlivých fáz didaktického cyklu, zdôvodniť postup pri spracovaní prípravy na vyučovaciu hodinu, navrhnúť projekt vlastnej vyučovacej jednotky na zvolenú tému, analyzovať a zhodnotiť význam kontroly a hodnotenia vyučovacieho procesu.*
- *Projektovať, realizovať a na báze reflexie a sebareflexie kriticky zhodnotiť pozitíva a negatíva vlastnej vyučovacej činnosti (sebahodnotenie v rámci uskutočneného výstupu – realizácie seminára na VŠ vo vzťahu k projektovaniu vyučovacej jednotky, jej realizácie z didaktického hľadiska, ale aj z hľadiska pedagogickej interakcie, komunikácie a rétoriky) i vyučovacej činnosti kolegov – doktorandov.*
- *Analyzovať psychologickú podmienenosť vysokoškolskej edukácie, poznať v poznávacích a osobnostných špecifikách vek adolescencie a rannej dospelosti , a psychologicky zdôvodnené špecifická vyučovacieho procesu na vysokej škole s dôrazom na aktivitu študujúceho jedinca.*
- *Navrhnúť komplexné riešenia naznačených pedagogicko-psychologických problémov a iniciovať ich diskusiu v rámci skupiny.*
- *Analyzovať a zhodnotiť legislatívne podmienky vysokoškolskej edukácie a navrhnúť komplexné riešenia naznačených problémov.*
- *Posúdiť osobnostné, ale aj širšie spoločenské dopady výsledkov edukácie založenej na inovatívnych metódach a formách edukácie.*
- *Uvedomiť si existenciu vysokoškolských učiteľov ako špecifickú sociálnu skupinu, jej etické normy, výchovné úlohy. Argumentovať a vedieť obhájiť svoje stanoviská pred akademickou verejnosťou.*

Stručná osnova predmetu:

1. *Úvod do vysokoškolskej pedagogiky.*
   Predmet , ciele úlohy VŠP, stratégie vysokoškolského vzdelávania, v medzinárodnom a národnom porovnaní, modely prípravy učiteľov (dištančná metóda).
2. *Didaktika vysokoškolskej pedagogiky.*
   Profesný štandard učiteľa VŠ, kompetencie a spôsobilosti, etika vysokoškolského učiteľa.
   Formy a metódy výučby na vysokej škole: prednášky, semináre, cvičenia, preverovanie a hodnotenie , praxe, prezentácie, demonštrácie.
   Samostatná práca študentov, aktivizujúce metódy vo vysokoškolskej výučbe, dištančné e-learningové vzdelávanie, skupinová, kooperatívna výučba, projektové metódy, Manažment vysokej školy – vysoká škola ako inštitúcia.
3. *Psychologické otázky edukácie na vysokej škole.*
   Základy psychológie učenia a vyučovania na VŠ.
   Psychologická charakteristika adolescencie prechod zo strednej školy na vysokú, socializácia, adaptácia, štýly učenia sa.
   Osobnosť učiteľa VŠ– výchovné a vyučovacie štýly, tvorivosť učiteľa VŠ, etika v práci učiteľa VŠ.
   Psychologické princípy pedagogickej a sociálnej komunikácie. Kultúra hovoreného slova. Rétorika.
   Riešenie náročných životných situácií, základy psychohygieny.
4. *Vedecko-výskumná činnosť na VŠ s orientáciou na pedagogickú problematiku. Výskumné metódy v pedagogickom kvantitatívnom a kvalitatívnom dizajne.*
5. *Základy legislatívy VŠ, autorský zákon, smernice a normy pre VŠ vzdelávanie, granty, tvorba projektov (dištančná metóda).*
6. *Tréning pedagogických spôsobilostí (so zameraním na didakticky správne stvárnenie prednášky, seminára/cvičenia, pedagogickú komunikáciu, rétoriku a kultúru hovoreného slova), reflexia a sebareflexia v rámci seminárov.*

Odporúčaná literatúra:

BEDNAŘÍKOVÁ, I., Profesionalismus a kvalita vysokoškolské výuky. In: Technológia vzdelávania, roč. XVII., 2009, č. 9, s. 11-17.
BEDNAŘÍKOVÁ, I., 2013. Tutor a jeho role v distančním vzdělávání a v e-learningu. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-3795-8.
Boloňský proces. Vytváření Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání [online]. [cit. 2009-07-28]. Dostupné z: http://www.bologna.msmt.cz/.
CIPRO, M., 1981. Idea vysoké školy. Praha: UK, 1981.
KOSTURKOVÁ, M., 2021. Konceptualizácia kritického myslenia : so zameraním na pregraduálnu prípravu v odbore učiteľstvo. Bratislava: Wolters Kluwer SR. ISBN 978-80-571-0342-4.
MAREŠ, J., 1990. Učitel, jeho osobnost a příprava. Praha: NEMES a ÚÚPPP, 1990.
MAREŠ. J., 2008. Emoce studentů a učitelů při e-learningu. In: Sborník příspěvků z konference a soutěže eLearning 2008. Hradec Králové: Gaudeamus. s. 12-22. ISBN 978-80-7041-143-8.
PASTERNÁKOVÁ, L., 2015. Psychológia výchovy. Brno: Tribun EU. ISBN 978-80-263-0952-9.
PASTERNÁKOVÁ, L., 2020. Výchovné a vzdělávácí metody ve světě edukace. Týn nad Vltavou: Nová Forma. ISBN 978-80-7612-222-2.
ROHLÍKOVÁ, L. a J. VEJVODOVÁ, 2012. Vyučovací metody na vysoké škole. Praha: Grada. 281 s. ISBN 978-80-247-4152-9.
SLAVÍK, M a kol., 2012. Vysokoškolská pedagogika . Praha: Grada. ISBN978-80-247-4054-6
VAŠUTOVÁ, J., Paradigma akademické kultury. In: AULA, roč. 17, 2009, č. 1, s. 38-45.
VAŠUTOVÁ, J., 2004. Profese učitele v českém vzdělávacím kontextu. Brno: Paido. ISBN 80-7315-082-4.
VAŠUTOVÁ, J., 2002. Strategie výuky ve vysokoškolském vzdělávání. Praha: UK, Pedagogická fakulta. ISBN 80-7290-100-1.
VAŠUTOVÁ, J., 1999. Vybrané otázky vysokoškolské pedagogiky pro vzdělavatele učitelů. Praha: UK, Ústav výzkumu a rozvoje školství. ISBN 80-86039-97-8.
VOGEL,V., 2009. Jak se učí učitelé? Praha: Fraus. ISBN 978-80-7238-851-6
Časopisy: Academia, Aula, Alma Mater

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: *slovenský jazyk*

Poznámky: *povinný predmet*

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov: *221*

A	B	C	D	E	FX
66%	22%	6%	0%	0%	6%

Vyučujúci: *prof. PaedDr. Lenka Pasternáková, PhD., MBA.*

Dátum poslednej zmeny: 4.6.2026

Schválil: *prof. PaedDr. Lenka Pasternáková, PhD., MBA.*

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: *Prešovská univerzita v Prešove*	
Fakulta: *Filozofická fakulta*	
Kód predmetu: *1ISS/MKVSJL/22*	**Názov predmetu:** ***Metodológia komparatívneho výskumu slovanských jazykov a literatúr***
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: *povinný predmet* *predmet dizertačnej štátnej skúšky*	
Počet kreditov: *5*	
Odporúčaný semester štúdia: *4. semester – 6. semester podľa IŠP (EF)*	
Stupeň vysokoškolského štúdia: *3. stupeň*	
Podmieňujúce predmety: *Všetky povinné predmety študijnej časti a ďalšie povinne voliteľné predmety určené v individuálnom študijnom pláne doktoranda.*	
Podmienky na absolvovanie predmetu: *Predmet je ukončený skúškou.* *Doktorand sa prihlasuje na dizertačnú skúšku, ak získal minimálne 50 kreditov za predmety študijnej a pedagogicko-vzdelávacej časti štúdia, úspešne absolvoval všetky povinné a jeden voliteľný predmet, získal minimálne 30 kreditov z vedeckej časti a odovzdal písomnú prácu k dizertačnej skúške. Termín dizertačnej skúšky určuje predseda odborovej komisie v súlade s osobou zodpovednou za študijný program. Dizertačná skúška pozostáva z časti, ktorú tvorí rozprava o písomnej práci k dizertačnej skúške, a z časti, v ktorej má doktorand preukázať teoretické vedomosti v predmetoch dizertačnej skúšky určených akreditovaným študijným programom.* *O vykonaní a výsledku dizertačnej skúšky vydá pracovisko uskutočňujúce doktorandský študijný program doktorandovi písomné osvedčenie s výrokom „prospel“ alebo „neprospel“.* *Ďalšie podmienky dizertačnej skúšky upravuje Študijný poriadok PU v Prešove čl. 33 (Tretia časť Štúdium v doktorandskom študijnom programe) a Smernica k doktorandskému štúdiu na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove.* *Predmet je súčasťou štátnej skúšky, pričom každá časť štátnej skúšky sa hodnotí samostatne. Jednotlivé časti štátnej skúšky sa hodnotia klasifikačnými stupňami A až FX. Celkové hodnotenie štátnej skúšky sa vypočíta z priemeru známok jednotlivých predmetov štátnej skúšky. Hodnotenie: A: 1,00 – 1,24, B: 1,25 – 1,74, C: 1,75 – 2,24, D: 2,25 – 2,74, E: 2,75 – 3,00, FX: 3,01 – a vyššie.* *Počet kreditov a časové rozmedzie pre podmienky absolvovania predmetu:* - *5 kreditov = 125 hod. (samostatná príprava na štátnu dizertačnú skúšku)*	
Výsledky vzdelávania: **Získané vedomosti:** *Absolvent/ka predmetu sa orientuje v základných metodologických postupoch lingvistického a literárnovedného výskumu v aplikácii na slovanský kontext. Ovláda jazykovednú a literárnovednú terminológiu. Pozná a vie vysvetliť jednotlivé smery výskumu slovanských jazykov a slovanských literatúr.* **Získané zručnosti:** *Absolvent/ka predmetu aktívne používa jazykovedné a literárnovedné terminologické inštrumentárium. Analyzuje a aplikuje nadobudnuté teoretické vedomosti*	

o metodologických postupoch na konkrétne problémy a javy vzťahujúce sa na predmet výskumu dizertačnej práce.
Získané kompetencie: *Absolvent/ka predmetu prostredníctvom zvládnutej metodológie formuje základné metodologické postupy vlastnej dizertačnej práce. Uvedomuje si a vyhodnocuje, posudzuje výber správneho metodologického postupu vzhľadom na predmet výskumu.*

Stručná osnova predmetu:
Základné princípy analýzy, syntézy a interpretácie jazykového a literárneho materiálu slovanských jazykov a literatúr.
Hlavné smery jazykovedného a literárnovedného myslenia v slovenskej, európskej a slavistickej jazykovede a literárnej vede.
Semiotický výskum slovanských jazykov.
Systémový výskum slovanských jazykov.
Komunikačný výskum slovanských jazykov.
Kognitívny výskum slovanských jazykov.
Sociolingvistický výskum slovanských jazykov.
Psycholingvistický výskum slovanských jazykov.
Pragmalingvistický výskum slovanských jazykov.
Dialektologický výskum slovanských jazykov.
Literárna veda (genéza, vývinové pohyby, terminologické profilovanie.
Súčasti literárnej vedy a ich funkcie, špecifiká literárnohistorického, literárnoteoretického a literárnokritického výskumu.
Literárna veda a spoločenské vedy – metodické komparácie a interdisciplinárne presahy.
Genologické otázky a problémy literárnej vedy.
Literárna veda a sociológia literatúry.
Literárna veda, autor, umelecký text, generácia, program, estetická a vývinová tendencia textu.

Odporúčaná literatúra:

AUER, P., 2013. Jazyková interakce. Praha: Nakladatelství Lidové noviny.
Běličová, H.: Nástin porovnávací gramatiky slovanských jazyků. Praha 1998.
Celokarpatský diaktologický atlas (1989 – 2003).
ČERMÁK, F., 1997. Základy lingvistické metodologie. Nástin hlavních principů na pozadí obecné metodologie vědy. Praha: Karolinum.
ČERMÁK, F., 2001. Jazyk a jazykověda. Praha: Univerzita Karlova.
ČERNÝ, J.: Dějiny lingvistiky. Olomouc: Votobia 1996.
ČERNÝ, J.: Malé dějiny lingvistiky. Praha: Portál 2005.
Dalewska-Greń, H.: Języky słowiańskie. Warszawa 1997.
DOLNÍK, J., 2013. Všeobecná jazykoveda. Opis a vysvetľovanie jazyka. 2. vyd. Bratislava: VEDA.
DOLNÍK, J. a J. MLACEK a P. ŽIGO, 2003. Princípy jazyka. Bratislava: Stimul.
DOLNÍK, J., 2018. Jazyk v pragmatike. Bratislava: VEDA.
DOLNÍK, J.. 2021. Jazyk v sociálnej praxi. Bratislava: VEDA.
Dudášová-Krišššáková, J.: Kapitoly zo slavistiky. Prešov 2001.
Dudášová-Krišššáková, J.: Kapitoly zo slavistiky II. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, Filozofická fakulta, 2008. 311 s.
FINDRA, J., 1998. Jazyk, reč, človek. Bratislava: Q 111.
HAGÈGE, C., 2008. Člověk a řeč. Praha: Karolinum.
IVANTYŠINOVÁ T.: a kol: Veda a ideológia v dejinách slavistiky. Bratislava 1998.
MICHALOVIČ, P. – MINÁR, P., 1997. Úvod do štrukturalizmu a poštštrukturalizmu. Bratislava: Iris.
Mistrík, J. a kol.: Encyklopédia jazykovedy. Bratislava 1993.
Nový encyklopedický slovník češtiny. Dostupné na: https://www.czechency.org/

POSPÍŠIL, I., 2010. Základní okruhy filologické a literárněvědné metodologie a teorie (elementy, materiály, úvahy, pojetí, texty). Trnava: Univerzita sv. Cyrila a Metoda.
Pospíšil, I.: Areál a filologická studia. Brno 2013.
Štec, M.: Cirkevná slovančina. Prešov 2005.
Slovanský lingvistický atlas (1987 – 2005).
Tureček, D.: Národní literatura a komparatistika. Brno 2009.
VOJTEKOVÁ, M. et al.: Slovensko-poľsko-ruský slovník jazykovedných termínov I. Fonetika, fonológia, morfonológia, ortoepia, ortografia. Prešov: FF PU 2019. Print + online: https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Vojtekova7.
VOJTEKOVÁ, M. et al.: Slovensko-poľsko-ruský slovník jazykovedných termínov II. Morfológia. Prešov: FF PU 2019. Print + online: https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Vojtekova8.
VOJTEKOVÁ, M. et al.: Slovensko-poľsko-ruský slovník jazykovedných termínov III. Syntax. Prešov: FF PU 2019. Print + online: https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Vojtekova9.
Zborníky z medzinárodných zjazdov slavistov
Žeňuch, P. a kol. Slovenská slavistika včera a dnes. Bratislava 2012.
Káša, P.: Medzi estetikou a ideológiou. Prešov 2002.
Zelenka, M.: Literární věda a slavistika. Olomouc 1995.
Ďurišin, D.: Problémy literárnej komparatistiky. Bratislava 1967.
Ďurišin, D.: Teória literárnej komparatistiky. Bratislava 1975, 1985.
Ďurišin, D.: Medziliterárne spoločenstvá I – VI. Bratislava 1985 – 1995.
Zborník literatúry ako súčasť medziliterárnych spoločenstiev. Nitra 2003.
Michalovič, P. – Minár, P.: Úvod do štrukturalizmu a poštštrukturalizmu. Bratislava 1997.
Žilka, T.: Téma a štýl v postmodernizme (Postmodernistické aspekty prozaických textov). Nitra 1991.
Šmatlák, S.: Dejiny slovenskej literatúry II. Bratislava 1999.
Števček, J a kol.: Dejiny slovenskej literatúry 4. Bratislava 1987.
Ďalšia literatúra v závislosti od témy dizertačnej práce a vedeckovýskumného zamerania doktoranda.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: *slovenský jazyk, poľský jazyk, ruský jazyk, ukrajinský jazyk*

Poznámky: *predmet dizertačnej štátnej skúšky*

Hodnotenie predmetov
Celkový počet hodnotených študentov: 0

A	B	C	D	E	FX
0%	0%	0%	0%	0%	0%

Vyučujúci:
prof. PhDr. Peter Káša, CSc.
prof. PhDr. Ľubomír Guzi, PhD.
prof. Mgr. Marta Vojteková, PhD.
doc. Mgr. Jarmila Kredátusová, PhD.
doc. PhDr. Gabriela Mihalková, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 4.6.2026

Schválil: *prof. PhDr. Peter Káša, CSc.*

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: *Prešovská univerzita v Prešove*	
Fakulta: *Filozofická fakulta*	
Kód predmetu: *1ISS/PPDS/22*	**Názov predmetu:** ***Písomná práca k dizertačnej skúške***
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: *povinný predmet* *predmet dizertačnej štátnej skúšky*	
Počet kreditov: *20*	
Odporúčaný semester štúdia: *4. semester – 6. semester podľa IŠP (EF)*	
Stupeň vysokoškolského štúdia: *3. stupeň*	
Podmieňujúce predmety: *Všetky povinné predmety študijnej časti a ďalšie povinne voliteľné predmety určené v individuálnom študijnom pláne doktoranda.*	
Podmienky na absolvovanie predmetu: *Predmet je ukončený skúškou.* *Doktorand sa prihlasuje na dizertačnú skúšku, ak získal minimálne 50 kreditov za predmety študijnej a pedagogicko-vzdelávacej časti štúdia, úspešne absolvoval všetky povinné a jeden voliteľný predmet, získal minimálne 30 kreditov z vedeckej časti a odovzdal písomnú prácu k dizertačnej skúške. Termín dizertačnej skúšky určuje predseda odborovej komisie v súlade s osobou zodpovednou za študijný program. Dizertačná skúška pozostáva z časti, ktorú tvorí rozprava o písomnej práci k dizertačnej skúške, a z časti, v ktorej má doktorand preukázať teoretické vedomosti v predmetoch dizertačnej skúšky určených akreditovaným študijným programom. Na písomnú prácu k dizertačnej skúške vypracuje posudok oponent. Oponentom písomnej práce k dizertačnej skúške môže byť len odborník s vedecko-pedagogickým alebo umelecko-pedagogickým titulom docent alebo profesor, alebo odborník s akademickým titulom PhD. alebo starším ekvivalentom, alebo vedeckou hodnosťou DrSc., ktorý nepôsobí na pracovisku doktoranda a nemá s ním spoločné publikácie.* *O vykonaní a výsledku dizertačnej skúšky vydá pracovisko uskutočňujúce doktorandský študijný program doktorandovi písomné osvedčenie s výrokom „prospel“ alebo „neprospel“.* *Ďalšie podmienky dizertačnej skúšky upravuje Študijný poriadok PU v Prešove čl. 33 (Tretia časť Štúdium v doktorandskom študijnom programe) a Smernica k doktorandskému štúdiu na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove.*	

Každá časť štátnej skúšky sa hodnotí samostatne. Jednotlivé časti štátnej skúšky sa hodnotia klasifikačnými stupňami A až FX. Celkové hodnotenie štátnej skúšky sa vypočíta z priemeru známok jednotlivých predmetov štátnej skúšky a známky z obhajoby záverečnej práce. Hodnotenie: A: 1,00 – 1,24, B: 1,25 – 1,74, C: 1,75 – 2,24, D: 2,25 – 2,74, E: 2,75 – 3,00, FX: 3,01 – a vyššie.

Počet kreditov a časové rozmedzie pre podmienky absolvovania predmetu:

- *20 kreditov = 500 hod. (samostatná výskumná práca a príprava vedeckého výstupu – písomnej práce)*

Výsledky vzdelávania: *Študenti preukáže prehľad základných teoretických východiskách, o stave riešeného problému, o metódach výskumu a existujúcich pohľadoch na danú tému, budú schopní vykonávať rešeršnú činnosť, ako aj triediť a vyhodnocovať získané informácie. Upevní teoretické základy, premyslené metodologické postupy a uskutočnený čiastkový výskum problematiky zhmotnený do podoby písomnej práce k dizertačnej skúške. Na základe obhajoby písomnej práce k dizertačnej skúške sa spresní zadanie dizertačnej práce a ďalšie metodologické postupy s osobitným zreteľom na vlastné riešenie problematiky.*
Získané vedomosti: *študent preukáže poznatky o základných teoretických smeroch výskumu slovenského jazyka a literatúry; je ich schopný analyzovať a využiť pri vlastnom výskumnom probléme;*
Získané zručnosti*: je schopný na svoj výskumný problém aplikovať základné metódy jazykovedného a literárnovedného výskumu;*
Získané kompetentnosti: *ovláda vedecký metajazyk vrátane jazykovednej a literárnovednej terminológie a dokáže ich adekvátne aplikovať na svoj výskumný problém; dokáže o vedeckej problematike diskutovať s využitím racionálnej a vecne podloženej argumentácie.*

Stručná osnova predmetu:

-Zhrnutie poznatkov a pohľadov o súčasnom stave riešenej problematiky – významní domáci a zahraniční autori.
-Návrh metodológie riešenia rámcového problému dizertačnej práce.
-Vypracovanie projektu a téz dizertačnej práce.
-Vlastný vedecký výskum.
-Definovanie vlastného prínosu doktoranda v oblasti výskumu témy dizertačnej práce – predpoklad pre záverečný variant dizertačnej práce.
-Vypracovanie písomnej práce k dizertačnej skúške v stanovenom rozsahu.

Odporúčaná literatúra: *Podľa literatúry určenej individuálnym študijným plánom doktoranda.*

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: *slovenský jazyk, poľský jazyk, ukrajinský jazyk, ruský jazyk*

Poznámky: *povinný predmet, štátna skúška*

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov: 5

A	B	C	D	E	FX
60%	40%	0%	0%	0%	0%

Vyučujúci: *prof. PhDr. Peter Káša, CSc. (osoba zodpovedná za študijný program)*
Dátum poslednej zmeny: 4.6.2026
Schválil: *prof. PhDr. Peter Káša, CSc.*

POVINNE VOLITEĽNÉ PREDMETY ŠTUDIJNEJ A PEDAGOGICKO-VZDELÁVACEJ ČINNOSTI

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: *Prešovská univerzita v Prešove*	
Fakulta: *Filozofická fakulta*	
Kód predmetu: *1ISS/MJ/22*	**Názov predmetu:** ***Metodológia jazykovedy (profilový predmet)***
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: *Povinne voliteľný predmet* **Druh výučby:** *prednáška/seminár* **Metóda:** *prezenčná* **Týždenný rozsah výučby v hodinách:** *5 hodín prednášok/5 hodín seminárov za semester/bloková výučba*	
Počet kreditov: *5*	
Odporúčaný semester štúdia: *2. semester – 6. semester podľa IŠP (EF)*	
Stupeň vysokoškolského štúdia: *3. stupeň*	
Podmieňujúce predmety: *nie sú*	
Podmienky na absolvovanie predmetu: *Predmet je ukončený skúškou.* *V priebehu semestra študent/ka spracuje, prezentuje na seminári a napokon odovzdá seminárnu prácu – analýzu vybraného jazykového, respektíve literárneho javu s uplatnením teoreticko-metodologických postupov v rámci konkrétneho lingvistického alebo literárnovedného smeru. V priebehu skúškového obdobia bude realizované kolokvium venované vybranej problematike lingvistického a literárnovedného myslenia.* *Na získanie hodnotenia A (výborne) musí doktorand/ka získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B 80 %, na hodnotenie C najmenej 70 %, na hodnotenie D 60 %, na hodnotenie E najmenej 50 %. Študent, ktorý získa menej ako 50 % bude hodnotený stupňom FX. Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia seminárnej práce a kolokvia.* *Plánované vzdelávacie aktivity zodpovedajú 125 hodinám práce (z toho 7,5 tvoria kontaktné hodiny a 117,5 samostatná príprava na semináre a záverečné kolokvium, samostatná práca – vypracovanie a prezentácia seminárnej práce, samoštúdium).* *V prípade prerušenia prezenčnej výučby z nariadenia UVZ/RUVZ/vedenia univerzity/ fakulty bude výučba a skúšanie prebiehať nariadenou dištančnou formou.*	
Výsledky vzdelávania: *Študenti sa budú orientovať v oblasti jazykovedy, budú oboznámení so základnou teoreticko-metodologickou problematikou jednotlivých jazykových rovín.* **Získané vedomosti:** *Absolvent/ka predmetu pozná základné metodologické postupy a princípy lingvistického výskumu, ovláda jazykovednú terminológiu z viacerých lingvistických oblastí, ovláda základný kategoriálny aparát lkonfrontačnej gramatiky a slovanskej filológie.*	

Získané zručnosti: *Absolvent/ka predmetu aktívne používa jazykovedné aterminologické inštrumentárium z oblastí slovanskej filológie.*
Analyzuje a aplikuje nadobudnuté teoretické vedomosti o metodologických postupoch na konkrétne problémy a javy vzťahujúce sa na predmet výskumu dizertačnej práce.
Získané kompetencie: *Absolvent/ka predmetu samostatne využíva a aplikuje nadobudnuté zručnosti a vedomosti o postupoch a princípoch lingvistického výskumu na riešenie praktických úloh spojených s predmetnom výskumu dizertačnej práce. Uvedomuje si a vyhodnocuje, posudzuje výber správneho metodologického postupu vzhľadom na predmet výskumu. Formuluje informácie o postupe a výsledkoch riešenia úlohy, problému.*

Stručná osnova predmetu: *Jazyk a jeho funkcie. Komunikačný proces. Základné dorozumievacie funkcie a ostatné funkcie. Hovorená a písomná podoba jazyka. Vývoj písma. Ortografia a pravopisné reformy. Systém a štruktúra jazyka. Pojem štruktúry a systému. Štruktúra slova. Štruktúra vety. Zvuková rovina. Morfologická rovina. Syntaktická rovina. Lexikálno-sémantická rovina.*

Odporúčaná literatúra:

BUZÁSSYOVÁ, K.: Kontrastívny výskum jazykov. – Jazykovedný časopis, 22, 1971, 2, s. 160-174.
Černý, J.: Úvod do studia jazyka. Olomouc 1998.
Dudášová-Krišššáková, J.: Kapitoly zo slavistiky. Prešov 2001.
Dudášová-Krišššáková, J.: Kapitoly zo slavistiky II. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, Filozofická fakulta, 2008. 311 s. ISBN 978-80-8068-899-8.
Dudášová-Krišššáková, J.: Fonologický systém slovanských jazykov z typologického hľadiska. Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2014. 222 s. ISBN 978-80-555-1229-7.
DOLNÍK, J., 2013. Všeobecná jazykoveda. Opis a vysvetľovanie jazyka. 2. vyd. Bratislava: VEDA.
IVANTYŠINOVÁ T.: a kol: Veda a ideológia v dejinách slavistiky. Bratislava 1998.
Mistrík, J. a kol.: Encyklopédia jazykovedy. Bratislava 1993.
Ondruš, Š. – Sabol, J.: Úvod do štúdia jazykov. Bratislava 1987.
POSPÍŠIL, I., 2010. Základní okruhy filologické a literárněvědné metodologie a teorie (elementy, materiály, úvahy, pojetí, texty). Trnava: Univerzita sv. Cyrila a Metoda.
VOJTEKOVÁ, M. et al.: Slovensko-poľsko-ruský slovník jazykovedných termínov I. Fonetika, fonológia, morfonológia, ortoepia, ortografia. Prešov: FF PU 2019. Print + online: https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Vojtekova7.
VOJTEKOVÁ, M. et al.: Slovensko-poľsko-ruský slovník jazykovedných termínov II. Morfológia. Prešov: FF PU 2019. Print + online: https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Vojtekova8.
VOJTEKOVÁ, M. et al.: Slovensko-poľsko-ruský slovník jazykovedných termínov III. Syntax. Prešov: FF PU 2019. Print + online: https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Vojtekova9.
Zborníky z medzinárodných zjazdov slavistov.
Žeňuch, P. a kol. Slovenská slavistika včera a dnes. Bratislava 2012.

Ďalšia literatúra v závislosti od témy dizertačnej práce a vedeckovýskumného zamerania doktoranda.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: *slovenský jazyk, poľský jazyk, ukrajinský jazyk, ruský jazyk*

Poznámky: *povinne voliteľný predmet*

Hodnotenie predmetov
Celkový počet hodnotených študentov: 6

A	B	C	D	E	FX
17%	33%	0%	0%	0%	50%

Vyučujúci: *prof. PhDr. Ľubomír Guzi, PhD.* *prof. Mgr. Marta Vojteková, PhD.* *doc. Mgr. Jarmila Kredátusová, PhD.*
Dátum poslednej zmeny: 4.6.2026
Schválil: *prof. PhDr. Peter Káša, CSc.*

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: *Prešovská univerzita v Prešove*	
Fakulta: *Filozofická fakulta*	
Kód predmetu: *1ISS/MLV/22*	**Názov predmetu:** ***Metodológia literárnej vedy (profilový predmet)***
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: *Povinne voliteľný predmet* **Druh výučby:** *prednáška/seminár* **Metóda:** *prezenčná* **Týždenný rozsah výučby v hodinách:** *5 hodín prednášok/5 hodín seminárov za semester/bloková výučba*	
Počet kreditov: *5*	
Odporúčaný semester štúdia: *2. semester – 6. semester podľa IŠP (EF)*	
Stupeň vysokoškolského štúdia: *3. stupeň*	
Podmieňujúce predmety: *nie sú*	
Podmienky na absolvovanie predmetu: *Predmet je ukončený skúškou.* *V priebehu semestra študent/ka spracuje, prezentuje na seminári a napokon odovzdá seminárnu prácu – analýzu vybraného jazykového, respektíve literárneho javu s uplatnením teoreticko-metodologických postupov v rámci konkrétneho lingvistického alebo literárnovedného smeru. V priebehu skúškového obdobia bude realizované kolokvium venované vybranej problematike lingvistického a literárnovedného myslenia.* *Na získanie hodnotenia A (výborne) musí doktorand/ka získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B 80 %, na hodnotenie C najmenej 70 %, na hodnotenie D 60 %, na hodnotenie E najmenej 50 %. Študent, ktorý získa menej ako 50 % bude hodnotený stupňom FX. Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia seminárnej práce a kolokvia.* *Plánované vzdelávacie aktivity zodpovedajú 125 hodinám práce (z toho 7,5 tvoria kontaktné hodiny a 117,5 samostatná príprava na semináre a záverečné kolokvium, samostatná práca – vypracovanie a prezentácia seminárnej práce, samoštúdium).*	
Výsledky vzdelávania: *Študenti budú oboznámení so základným diagnostickým inštrumentáriom literárnej vedy. Budú schopní skúmať teoretické vlastnosti diel a ich vplyv na recepciu umeleckej literatúry. Budú sa orientovať v jednotlivých metodologických prúdoch literárnej vedy 20. storočia a budú schopní ich efektívne využiť pri analýze umeleckého textu.*	

Získané vedomosti: *Absolvent/ka predmetu pozná základné metodologické postupy a princípy literárnovedného výskumu, ovláda terminológiu z viacerých literárnovedných oblastí, ovláda základný kategoriálny aparát literárnej komparatistiky a slovanskej filológie*
Získané zručnosti: *Absolvent/ka predmetu aktívne používa literárnovedné a terminologické inštrumentárium z oblastí slovanskej filológie*
Analyzuje a aplikuje nadobudnuté teoretické vedomosti o metodologických postupoch na konkrétne problémy a javy vzťahujúce sa na predmet výskumu dizertačnej práce.
Získané kompetencie: *Absolvent/ka predmetu samostatne využíva a aplikuje nadobudnuté zručnosti a vedomosti o postupoch a princípoch literárnovedného výskumu na riešenie praktických úloh spojených s predmetnom výskumu dizertačnej práce. Uvedomuje si a vyhodnocuje, posudzuje výber správneho metodologického postupu vzhľadom na predmet výskumu. Formuluje informácie o postupe a výsledkoch riešenia úlohy, problému.*

Stručná osnova predmetu: *Poetika, trópika, štylistika a sémantika lyrických, epických a dramatických diel. Kontext diela a autor. Problematika fenomenológie, štrukturalizmu, dekonštruktivizmu a postštrukturalizmu v literárnej vede 20. storočia. Vzťah fabuly a sujetu, látky a témy, tvaru a významu, sujetovej a vnútrotextovej komunikácie, autora a rozprávača, času a priestoru, sémantiky a entropie v literárnych dielach.*

Odporúčaná literatúra:
Rakús, S.: Poetika prozaického textu. Bratislava 1995.
Vlašín, Š.: Slovník literární teorie. Praha 1984.
Nunning, A.: Lexikon teorie literatury a kultury. Brno 2006.
Derrida, J.: Texty k dekonstrukci. Bratislava 1993.
Zajac, P. – Matejov, F.: Od iniciatívy k tradícii. Štrukturalizmus v slovenskej literárnej vede od 30. rokov 20. stor. po súčasnosť. Brno 2005.
Mikula, V.: Hľadanie systému obraznosti. Bratislava 1987.
Mukařovský, J.: Studie z poetiky. Praha 1982.
Barthes, R.: Rozkoš z textu. Bratislava 1994.
Ďalšia literatúra v závislosti od témy dizertačnej práce a vedeckovýskumného zamerania doktoranda.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: *slovenský jazyk, poľský jazyk, ukrajinský jazyk, ruský jazyk*

Poznámky: *povinne voliteľný predmet*

Hodnotenie predmetov
Celkový počet hodnotených študentov: 4

A	B	C	D	E	FX
50%	0%	0%	0%	0%	50%

Vyučujúci:
prof. PhDr. Peter Káša, CSc.
doc. PhDr. Gabriela Mihalková, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 4.6.2026

Schválil: *prof. PhDr. Peter Káša, CSc.*

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: *Prešovská univerzita v Prešove*	
Fakulta: *Filozofická fakulta*	
Kód predmetu: *1ISS/DJ/22*	**Názov predmetu:** ***Dejiny jazykovedy***
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: *Povinne voliteľný predmet* **Druh výučby:** *prednáška/seminár* **Metóda:** *prezenčná* **Týždenný rozsah výučby v hodinách:** *5 hodín prednášok/5 hodín seminárov za semester/bloková výučba*	
Počet kreditov: *5*	
Odporúčaný semester štúdia: *2. semester – 6. semester podľa IŠP (EF)*	
Stupeň vysokoškolského štúdia: *3. stupeň*	
Podmieňujúce predmety: *nie sú*	
Podmienky na absolvovanie predmetu: *Predmet je ukončený skúškou.* *V priebehu semestra študent/ka spracuje, prezentuje na seminári a napokon odovzdá seminárnu prácu – analýzu vybraného jazykového, respektíve literárneho javu s uplatnením teoreticko-metodologických postupov v rámci konkrétneho lingvistického alebo literárnovedného smeru. V priebehu skúškového obdobia bude realizované kolokvium venované vybranej problematike lingvistického a literárnovedného myslenia.* *Na získanie hodnotenia A (výborne) musí doktorand/ka získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B 80 %, na hodnotenie C najmenej 70 %, na hodnotenie D 60 %, na hodnotenie E najmenej 50 %. Študent, ktorý získa menej ako 50 % bude hodnotený stupňom FX. Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia seminárnej práce a kolokvia.* *Plánované vzdelávacie aktivity zodpovedajú 125 hodinám práce (z toho 7,5 tvoria kontaktné hodiny a 117,5 samostatná príprava na semináre a záverečné kolokvium, samostatná práca – vypracovanie a prezentácia seminárnej práce, samoštúdium).*	
Výsledky vzdelávania: ***Vedomosti:*** *Študent nadobudne teoretické poznatky z dejín lingvistiky v svetovom, ako aj v slovenskom kontexte, a to od predhistorického obdobia až po súčasnosť. Bude vedieť periodizovať dejiny lingvistiky bude sa orientovať v lingvistických smeroch a školách, dokáže vymenovať ich tézy a základných predstaviteľov s osobitným dôrazom na súčasné smery a smery interdisciplinárneho charakteru.* ***Zručnosti:*** *Teoretické poznatky dokáže využiť a prakticky aplikovať pri vedeckom výskume, ako aj pri písaní dizertačnej práce i parciálnych výstupov. Vďaka nim dokáže chápať svoju výskumnú tému v širších súvislostiach a vidieť súvislosti.*	

***Kompetencie**: Doktorand je kompetentný aplikovať získané poznatky do oblasti svojej vedeckovýskumnej činnosti a prepojiť ich s vlastnou pedagogickou činnosťou realizovanou podľa IŠP.*

Stručná osnova predmetu:

Periodizácia dejín lingvistiky. Predhistorické a historické obdobie. Predvedecké a vedecké obdobie. Význam „predvedeckej lingvistiky". Lingvistické postoje v 17. storočí, osvietenstvo a lingvistika 18. storočia. Porovnávacia a historická gramatika 19. storočia, mladogramatizmus, prínosy lingvistiky 19. storočia. Smery prelomu 19. a 20. storočia (neolingvistika, Kazanská škola, Petrohradská/Leningradská škola, Moskovská škola atď.), smery kritizujúce historickú a porovnávaciu jazykovedu. Európsky štrukturalizmus 20. stor. (F. de Saussure a Ženevská škola, Pražská škola, Kodanská škola). Americký deskriptivizmus a generatívna gramatika (deskriptivizmus-americká forma štrukturalizmu, generatívna gramatika). Interdisciplinárne obdobie (rozvoj pomedzných disciplín, pragmatický obrat, lingvistika v kombinácii s prírodnými vedami, lingvistika a spoločenské vedy) .

Odporúčaná literatúra:

ČERNÝ, J.: Dějiny lingvistiky. Olomouc: Votobia 1996.
ČERNÝ, J.: Malé dějiny lingvistiky. Praha: Portál 2005.
Černý, J.: Úvod do studia jazyka. Olomouc 1998.
Mistrík, J. a kol.: Encyklopédia jazykovedy. Bratislava 1993.
Lingvistické časopisy: Jazykovedný časopis, Slavica Slovaca, Slovo a slovesnost, Slavia, Voprosy jazykoznanija.
Zborníky z medzinárodných zjazdov slavistov.
Národné korpusy a paralelné korpusy slovanských jazykov.
Ďalšia literatúra v závislosti od témy dizertačnej práce a vedeckovýskumného zamerania doktoranda.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: *slovenský jazyk, poľský jazyk, ukrajinský jazyk, ruský jazyk*

Poznámky: *povinne voliteľný predmet*

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov: 4

A	B	C	D	E	FX
50%	0%	0%	0%	0%	50%

Vyučujúci:

prof. Mgr. Marta Vojteková, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 4.6.2026

Schválil: *prof. PhDr. Peter Káša, CSc.*

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: *Prešovská univerzita v Prešove*	
Fakulta: *Filozofická fakulta*	
Kód predmetu: *1ISS/LINK/22*	**Názov predmetu:** ***Lingvokulturológia***
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: *Povinne voliteľný predmet* **Druh výučby:** *prednáška/seminár* **Metóda:** *prezenčná* **Týždenný rozsah výučby v hodinách:** *5 hodín prednášok/5 hodín seminárov za semester/bloková výučba*	
Počet kreditov: *5*	
Odporúčaný semester štúdia: *2. semester – 6. semester podľa IŠP (EF)*	
Stupeň vysokoškolského štúdia: *3.stupeň*	
Podmieňujúce predmety: *nie sú*	
Podmienky na absolvovanie predmetu: *Predmet je ukončený skúškou.* *V priebehu semestra študent/ka spracuje, prezentuje na seminári a napokon odovzdá seminárnu prácu – analýzu vybraného jazykového, respektíve literárneho javu s uplatnením teoreticko-metodologických postupov v rámci konkrétneho lingvistického alebo literárnovedného smeru. V priebehu skúškového obdobia bude realizované kolokvium venované vybranej problematike lingvistického a literárnovedného myslenia.* *Na získanie hodnotenia A (výborne) musí doktorand/ka získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B 80 %, na hodnotenie C najmenej 70 %, na hodnotenie D 60 %, na hodnotenie E najmenej 50 %. Študent, ktorý získa menej ako 50 % bude hodnotený stupňom FX. Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia seminárnej práce a kolokvia.* *Plánované vzdelávacie aktivity zodpovedajú 125 hodinám práce (z toho 7,5 tvoria kontaktné hodiny a 117,5 samostatná príprava na semináre a záverečné kolokvium, samostatná práca – vypracovanie a prezentácia seminárnej práce, samoštúdium).*	
Výsledky vzdelávania: ***Získané vedomosti:*** *Študent sa vie orientovať v základnej teoretickej literatúre s tematikou lingvokulturológie. Interpretuje základné pojmy z oblasti lingvokulturológie, vie začleniť lingvokultúrne javy do celkového systému etnokultúry. Uvedené pojmy ovláda na porovnávacej slovensko-ruskej (slovensko-ukrajinskej, slovensko-poľskej) úrovni* ***Získané zručnosti:*** *Schopnosť rozberať jazykové jednotky z pozície základných lingvokulturologických kategórií, analyzovať zodpovedajúce lingvokultúrne jednotky z pozície cudzojazyčnej komunikácie, rozoberať jazykové jednotky z pozície rusko-slovenských (ukrajinsko-slovenských, poľsko-slovenských) lingvokultúrnych analógií* ***Získané kompetencie:***	

Prekladá jednotlivé typy uvedených ruských (ukrajinských, poľských) lingvokultúrnych jednotiek (lingvokulturém) do slovenčiny/ruštiny/ukrajinčiny/poľštiny, aplikuje lingvokultúrne javy pri rozbore jazykových jednotiek na iných úrovniach jazyka

Stručná osnova predmetu:
Lingvokulturológia. História vzniku a vývoja uvedenej filologickej disciplíny. Objekt výskumu lingvokulturológie. Základné pojmy lingvokulturológie. Lingvokulturéma – základná jednotka lingvokulturológie. Koncept – základné východiská. Konceptualizácia slova. Základné etnokultúrne zdroje konceptov. Konceptosféra jazyka – etnokultúrny obsah slova. Lexéma v etnokultúrnych asociáciách a konotáciách. Bázové koncepty v ruskej (ukrajinskej, poľskej) kultúre. Ich porovnávanie s analogickými slovenskými konceptmi. Asociatívny experiment ako objektivizujúci kognitívny prostriedok etnokultúry. Voľba objektívnych stimulov pre asociatívny experiment. Reakcie v asociatívnych experimentoch. Hierarchizácia reakcií. Rusko-slovenské (ukrajinsko-slovenské, poľsko-slovenské) rozdiely v základných etnokultúrnych asociáciách. Precedentné fenomény – modelové etnokultúrne sociálno-komunikačné jednotky. Klasifikácia precedentných fenoménov. Precedentné mená ako bázový axiologický zdroj etnokultúry. Precedentné texty a ich špecifikácia v konkrétnom etnokultúrnom prostredí. Precedentné výrazy a ich klasifikácia. Precedentné situácie a ich zdroje. Rusko-slovenské (ukrajinsko-slovenské, poľsko-slovenské) analógie pri skúmaní precedentných fenoménov. Jazykový obraz sveta ako bázová kognitívna základňa. Objektívny a subjektívny obraz sveta. Konkrétne východiská jazykového obrazu Ruska (Ukrajiny, Poľska) na Slovensku.

Odporúčaná literatúra:

ALEFIRENKO, N.F. Lingvokuľturologija. Cennostno-smyslovojeprostranstvo jazyka. Moskva: Izdateľstvo „Flinta“, Izdateľstvo „Nauka“ 2010.
ARUŤUNOVA, N.D. Tipy jazykovych značenij. Ocenka. Sobytije. Fakt. Moskva: Nauka 1988.
DOLNÍK, J. Jazyk – Človek – Kultúra. Bratislava: Kalligram 2010.
GAĚV, G. : Nacionaľnyje obrazy mira. Kosmo. Psycho. Logos. Moskva: Progress, Kuľtura 1995.
GUMIĽOV, L.N. Etnosféra: Istorija ľudej i istorija prirody. Moskva: Ekopros 1993.
GUZI, Ľ.: Formovanie Ruska ako mnohonárodnostného štátu – jeho zahraničná politika, zabezpečenie štátnej bezpečnosti, spoločnosť (Východiská pre historicko-kulturologickú analýzu v ruskom jazyku). Prešov: FF PU 2009.
CHROLENKO, A.T. Osnovy lingvokuľturologiji. Moskva: „Flinta“, „Nauka“ 2005.
KARAULOV, J.N. Russkij associativnyj slovar. Tom i. Ot stimula k reakcijam. Tom II. Ot reakciji k stimulam. Moskva: AST. Astrel 2002.
KOLLÁ ROVÁ, E. Russkije kuľturnyje issledovanija. Banská Bystrica: FHV UMB 2007.
KRASNYCH, V.V. Etnopsicholingvistika i lingvokuľturologija. Moskva: Gnozis 2002.
MASLOVA, V.A. Lingvokuľturologija. Moskva: Academia 2004.
SIPKO, J. V poiskach istinovo smysla – Hľadanie ozajstného zmyslu. Prešov: FF PU 2008.
SIPKO, J. Teoretické a sociálno-komunikačné východiská lingvokulturológie. Prešov: FF PU 2011.
SIPKO, J. Precedentnyje imena v poziciji ocenočnych sredstv. Prešov: FF PU 2013.
STEPANOV, J.S. Konstatnty: Slovar russkoj kuľtury. Moskva: 2004.
VOROBJOV, Lingvokuľturologija. Teorija i metody. Moskva: 1987.

Ďalšia literatúra v závislosti od témy dizertačnej práce a vedeckovýskumného zamerania doktoranda.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: *slovenský jazyk, ruský jazyk, ukrajinský jazyk, poľský jazyk*

Poznámky: *povinne voliteľný predmet*

Hodnotenie predmetov
Celkový počet hodnotených študentov: 0

A	B	C	D	E	FX
0%	0%	0%	0%	0%	0%

Vyučujúci: *prof. PhDr. Ľubomir Guzi, PhD.*
Dátum poslednej zmeny: 4.6.2026
Schválil: *prof. PhDr. Peter Káša, CSc.*

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: *Prešovská univerzita v Prešove*	
Fakulta: *Filozofická fakulta*	
Kód predmetu: *1ISS/SMJV/22*	**Názov predmetu:** ***Slovanské medzijazykové vzťahy***
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: *Povinne voliteľný predmet* *predmet dizertačnej štátnej skúšky*	
Počet kreditov: *5*	
Odporúčaný semester štúdia: *4. semester – 6. semester podľa IŠP (EF)*	
Stupeň vysokoškolského štúdia: *3. stupeň*	
Podmieňujúce predmety: *Všetky povinné predmety študijnej časti a ďalšie povinne voliteľné predmety určené v individuálnom študijnom pláne doktoranda.*	
Podmienky na absolvovanie predmetu: *Predmet je ukončený skúškou.* *Doktorand sa prihlasuje na dizertačnú skúšku, ak získal minimálne 50 kreditov za predmety študijnej a pedagogicko-vzdelávacej časti štúdia, úspešne absolvoval všetky povinné a jeden voliteľný predmet, získal minimálne 30 kreditov z vedeckej časti a odovzdal písomnú prácu k dizertačnej skúške. Termín dizertačnej skúšky určuje predseda odborovej komisie v súlade s osobou zodpovednou za študijný program. Dizertačná skúška pozostáva z časti, ktorú tvorí rozprava o písomnej práci k dizertačnej skúške, a z časti, v ktorej má doktorand preukázať teoretické vedomosti v predmetoch dizertačnej skúšky určených akreditovaným študijným programom.* *O vykonaní a výsledku dizertačnej skúšky vydá pracovisko uskutočňujúce doktorandský študijný program doktorandovi písomné osvedčenie s výrokom „prospel“ alebo „neprospel“.* *Ďalšie podmienky dizertačnej skúšky upravuje Študijný poriadok PU v Prešove čl. 33 (Tretia časť Štúdium v doktorandskom študijnom programe) a Smernica k doktorandskému štúdiu na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove.* *Predmet je súčasťou štátnej skúšky, pričom každá časť štátnej skúšky sa hodnotí samostatne. Jednotlivé časti štátnej skúšky sa hodnotia klasifikačnými stupňami A až FX. Celkové hodnotenie štátnej skúšky sa vypočíta z priemeru známok jednotlivých predmetov štátnej skúšky. Hodnotenie: A: 1,00 – 1,24, B: 1,25 – 1,74, C: 1,75 – 2,24, D: 2,25 – 2,74, E: 2,75 – 3,00, FX: 3,01 – a vyššie.* *Počet kreditov a časové rozmedzie pre podmienky absolvovania predmetu:* - *5 kreditov = 125 hod. (samostatná príprava na štátnu dizertačnú skúšku)*	

Výsledky vzdelávania:
Získané vedomosti: *Absolvent predmetu sa orientuje v slovensko-inoslovanských medzijazykových vzťahoch, dokáže ich pomenovať, a to primárne vo vzťahu k téme dizertačnej práce, vedeckovýskumnému zameraniu a slovanským jazykom, ktorým sa venuje. Orientuje sa v typoch kontaktov, ako aj v mimojazykových, vnútrojazykových a medzijazykových faktoroch, ktoré ich podmieňujú.*
Získané zručnosti: *Teoretické poznatky dokáže využiť a prakticky aplikovať pri vedeckom výskume, ako aj pri písaní dizertačnej práce i parciálnych výstupov. Vďaka nim dokáže chápať svoju výskumnú tému v širších súvislostiach a vidieť súvislosti.*
Získané kompetencie: *Doktorand je kompetentný aplikovať získané poznatky do oblasti svojej vedeckovýskumnej činnosti a prepojiť ich s vlastnou pedagogickou činnosťou realizovanou podľa IŠP.*

Stručná osnova predmetu:
Slovensko-inoslovanské medzijazykové vzťahy z diachrónneho a synchrónneho hľadiska. Typy kontaktov. Mimojazykové, vnútrojazykové a medzijazykové faktory. Súčasný stav výskumu v jednotlivých jazykoch. Slovensko-poľské medzijazykové vzťahy na jednotlivých rovinách. Slovensko-ukrajinské medzijazykové vzťahy na jednotlivých rovinách. Slovensko-ruské medzijazykové vzťahy na jednotlivých rovinách. Rusko-ukrajinské medzijazykové vzťahy na jednotlivých rovinách. Prehľad najnovšej odbornej literatúry k problematike.

Odporúčaná literatúra:

Běličová, H.: Nástin porovnávací gramatiky slovanských jazyků. Praha 1998.
Celokarpatský diaktologický atlas (1989 – 2003).
Cestou vzájomnosti / Šľachom jednosti. Zborník príspevkov z medzinárodnej konferencie Slovensko-ukrajinské vzťahy a súvislosti, konanej v Banskej Bystrici na Filologickej fakulte Univerzity Mateja Bela 23. – 24.10.2003. Zost. N. Kiseľová. Zodp. redaktor J. Mravík. Vyd. Slovenská rada Združenia slovanskej vzájomnosti. Banská Bystrica 2003. 312 s.
Čižmárová, M. – Kredátusová, J. – Opalková, J.: Slovanské medzijazykové vzťahy: vybrané aspekty (opisu) dynamiky jazykových jednotiek východnej a západnej vetvy slovanských jazykov. Prešov: Filozofická fakulta, 2021. 139 s.
Čižmárová, M. – Jašková, A.: Ukrajinsko-slovenská homonymia: slovník ukrajinsko-slovenských medzijazykových homoným. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, 2013. 273 s.
Dalewska-Greń, H.: Języky słowiańskie. Warszawa 1997.
Hvišč, J.: Slovensko-poľské jazykové a literárne vzťahy. Bratislava, T.R.I. Médium 1997. 194 s.
Hvišč, Jozef: Iniciatíva Karola Sidora. Príspevok k slovensko-poľským vzťahom. In Slavica Slovaca, 1991, roč. 26, č. 4, s. 346-348.
Dudášová-Krišššáková, J.: Kapitoly zo slavistiky. Prešov 2001.
Dudášová-Krišššáková, J.: Kapitoly zo slavistiky II. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, Filozofická fakulta, 2008. 311 s.
Dudášová-Krišššáková, J.: Fonologický systém slovanských jazykov z typologického hľadiska. Prešov:
Kopecká, M. a kol.: Starsšia slovenská lexika v medzijazykových vzťahoch. Bratislava: Veda 2011.
Marušiak, Ondrej: Možnosti a predpoklady výskumu slovensko-sovietskych vzťahov. In: Slavica Slovaca, 1978, roč. 13, č. 2, s. 130-133.
Slovanský lingvistický atlas (1987 – 2005).
Slovensko-ukrajinské vzťahy v oblasti jazyka, literatúry, histórie a kultúry : zbornik materiálov z medzinárodnej vedeckej konferencie, ktorá sa konala 12. - 13. septembra 2002 v Prešove. Prešov: FF PU 2003.
Soták, M.: Kapitoly zo slovensko-ruských jazykových kontaktov. Bratislava, Slovenské pedagogické nakladateľstvo 1982. 240 s.
Soták, Michal: Výskumný program slovensko-ruských jazykových kontaktov. In: Slavica Slovaca, 1977, roč. 12, č. 1, s. 28-37.
Štec, M.: Cirkevná slovančina. Prešov 2005.
VOJTEKOVÁ, M. et al.: Slovensko-poľsko-ruský slovník jazykovedných termínov I. Fonetika, fonológia, morfonológia, ortoepia, ortografia. Prešov: FF PU 2019. Print + online: https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Vojtekova7.
VOJTEKOVÁ, M. et al.: Slovensko-poľsko-ruský slovník jazykovedných termínov II. Morfológia. Prešov: FF PU 2019. Print + online: https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Vojtekova8.

VOJTEKOVÁ, M. et al.: Slovensko-poľsko-ruský slovník jazykovedných termínov III. Syntax. Prešov: FF PU 2019. Print + online: https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Vojtekova9.
VOJTEKOVÁ, M.: Predložky v spisovnej slovenčine a poľštine (print + elektronický dokument). Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove 2008. 163 s. ISBN 978-80-8068-898-1 (print). ISBN 978-80-555-0416-2 (online).
VOJTEKOVÁ, M.: Slovenské a poľské adjektívum z aspektu slovotvornej motivovanosti. Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity 2016. 179 s. ISBN 978-80-555-1611-0.
Zborníky z medzinárodných zjazdov slavistov a zo svetových kongresov.
Žeňuch, P. a kol. Slovenská slavistika včera a dnes. Bratislava 2012.
Ďalšia literatúra v závislosti od témy dizertačnej práce a vedeckovýskumného zamerania doktoranda.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: *slovenský jazyk, poľský jazyk, ukrajinský jazyk, ruský jazyk*

Poznámky: *povinne voliteľný predmet, predmet štátnej skúšky*

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov: 0

A	B	C	D	E	FX
0%	0%	0%	0%	0%	0%

Vyučujúci:
prof. PhDr. Ľubomír Guzi, PhD.
prof. Mgr. Marta Vojteková, PhD.
doc. Mgr. Jarmila Kredátusová, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 4.6.2026

Schválil: *prof. PhDr. Peter Káša, CSc.*

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: *Prešovská univerzita v Prešove*	
Fakulta: *Filozofická fakulta*	
Kód predmetu: *1ISS/SMLV/22*	**Názov predmetu:** ***Slovanské medziliterárne vzťahy***
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: *Povinne voliteľný predmet* *Predmet dizertačnej štátnej skúšky*	
Počet kreditov: *5*	
Odporúčaný semester štúdia: *4. semester – 6. semester podľa IŠP (EF)*	
Stupeň vysokoškolského štúdia: *3. stupeň*	
Podmieňujúce predmety: *Všetky povinné predmety študijnej časti a ďalšie povinne voliteľné predmety určené v individuálnom študijnom pláne doktoranda.*	
Podmienky na absolvovanie predmetu: *Predmet je ukončený skúškou.* *Doktorand sa prihlasuje na dizertačnú skúšku, ak získal minimálne 50 kreditov za predmety študijnej a pedagogicko-vzdelávacej časti štúdia, úspešne absolvoval všetky povinné a jeden voliteľný predmet, získal minimálne 30 kreditov z vedeckej časti a odovzdal písomnú prácu k dizertačnej skúške. Termín dizertačnej skúšky určuje predseda odborovej komisie v súlade s osobou zodpovednou za študijný program. Dizertačná skúška pozostáva z časti, ktorú tvorí rozprava o písomnej práci k dizertačnej skúške, a z časti, v ktorej má doktorand preukázať teoretické vedomosti v predmetoch dizertačnej skúšky určených akreditovaným študijným programom.* *O vykonaní a výsledku dizertačnej skúšky vydá pracovisko uskutočňujúce doktorandský študijný program doktorandovi písomné osvedčenie s výrokom „prospel“ alebo „neprospel“.* *Ďalšie podmienky dizertačnej skúšky upravuje Študijný poriadok PU v Prešove čl. 33 (Tretia časť Štúdium v doktorandskom študijnom programe) a Smernica k doktorandskému štúdiu na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove.* *Predmet je súčasťou štátnej skúšky, pričom každá časť štátnej skúšky sa hodnotí samostatne. Jednotlivé časti štátnej skúšky sa hodnotia klasifikačnými stupňami A až FX. Celkové hodnotenie štátnej skúšky sa vypočíta z priemeru známok jednotlivých predmetov štátnej skúšky. Hodnotenie: A: 1,00 – 1,24, B: 1,25 – 1,74, C: 1,75 – 2,24, D: 2,25 – 2,74, E: 2,75 – 3,00, FX: 3,01 – a vyššie.* *Počet kreditov a časové rozmedzie pre podmienky absolvovania predmetu:* - *5 kreditov = 125 hod. (samostatná príprava na štátnu dizertačnú skúšku)*	

Výsledky vzdelávania:
Získané vedomosti: *Absolvent/ka predmetu sa orientuje v základných metodologických postupoch komparatívneho i areálového výskumu slovanských literatúr. Má prehľad o domácich i zahraničných klasických i súčasných literárno-vedných textov z oblasti porovnávacej literatúry. Pozná a vie vysvetliť podstatu jednotlivých vedeckých škôl a osobností ako aj ich vklad do rozvoja modernej slavistiky.*
Získané zručnosti: *Absolvent/ka predmetu aktívne používa literárnovedné terminologické inštrumentárium z oblasti komparatívnej literárnej vedy. Analyzuje a porovnáva texty umeleckej literatúry a aplikuje metodologické postupy na konkrétne problémy a javy vzťahujúce sa na predmet výskumu dizertačnej práce.*
Získané kompetencie: *Absolvent/ka predmetu píše kritické recenzie, odborné články a štúdie tematicky zamerané na literárne vzťahy a interkultúrne súvislosti v kontextoch užších i širších areálov slovanských literatúr. Metodologické i problémové tézy a postupy vhodne aplikuje vo vlastnej dizertačnej práce i budúceho výskumu výskumu.*

Stručná osnova predmetu:
Základné parametre tradičnej a súčasnej literárnej komparatistiky. Komparatistika ako spôsob myslenia v modernej filológii a humanistike. Literárna veda a dialóg kultúr v synchrónnom i diachrónnom pohľade. Základné princípy analýzy, syntézy a interpretácie literárnych textov slovanskej proveniencie. Medziliterárne vzťahy a komparatistika. Slovanské literatúry ako diferencované literárne spoločenstvo. Literárna veda a spoločenské vedy – metodické komparácie a interdisciplinárne presahy. Genologické otázky a problémy literárnej vedy. Literárna veda a sociológia literatúry. Hlavné smery literárnovedného myslenia v slovenskej, európskej a slavisticky orientovanej literárnej vede.

Odporúčaná literatúra:

Čižmárová, M. (ed.): Slovanské medziliterárne kontakty v stredoeurópskom kultúrnom priestore. Prešov 2020.
Ďurišin, D.: Problémy literárnej komparatistiky. Bratislava 1967.
Ďurišin, D.: Teória literárnej komparatistiky. Bratislava 1975, 1985.
Ďurišin, D.: Medziliterárne spoločenstvá I – VI. Bratislava 1985 – 1995.
BAKULA, Bogusław: *Slawista jako komparatista*. In: Zmierzch Herdera, Opole: WUO, 2010, s. 70 – 85.
KÁŠA, Peter: *Slavistika a stredoeurópsky kultúrny kontext (náčrt nového študijného programu)*. In: Slavistika. Areálová slavistika. Stredoeurópske štúdiá, Prešov: FF PU, 2015, s. 114 – 120.
POSPÍŠIL, Ivo – ZELENKA, Miloš: *Slavistika na rázcestí – problémy a perspektiva*. In: Pavol Jozef Šafárik a slavistika. Prešov: FF UPJŠ, 1995, s. 31 – 37.
WOLLMAN, Frank: *Slovesnost Slovanů*. Brno: Tribun, 2012.
WOLLMAN, Slavomir: *Slovanské literatury ve střední Evropě*. Brno: Masarykova univerzita, 2013.
WOLLMAN, Slavomír : *Porovnávacia metóda v literárnej vede*. Bratislava: Tatran, 1988.
Žeňuch, P. a kol. Slovenská slavistika včera a dnes. Bratislava 2012.
POSPÍŠIL, I., 2010. Základní okruhy filologické a literárněvědné metodologie a teorie (elementy, materiály, úvahy, pojetí, texty). Trnava: Univerzita sv. Cyrila a Metoda.
Tureček, D.: Národní literatura a komparatistika. Brno 2009.
Pospíšil, I.: Areál a filologická studia. Brno 2013.
Káša, P.: Medzi estetikou a ideológiou. Prešov 2002.
Káša, P.: Medzi textami a kultúrami. Prešov 2011.
Zelenka, M.: Literární věda a slavistika. Olomouc 1995.
Zborník literatúry ako súčasť medziliterárnych spoločenstiev. Nitra 2003.
Šimon, L.: Nemecká literatúra a stredoeurópsky kultúrny priestor. Prešov, 2000.
Michalovič, P. – Minár, P.: Úvod do štrukturalizmu a poštštrukturalizmu. Bratislava 1997.
Žilka, T.: Téma a štýl v postmodernizme (Postmodernistické aspekty prozaických textov). Nitra 1991.

Ďalšia literatúra v závislosti od témy dizertačnej práce a vedeckovýskumného zamerania doktoranda.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: *slovenský jazyk, poľský jazyk, ukrajinský jazyk, ruský jazyk*

Poznámky: *povinne voliteľný predmet, predmet štátnej skúšky*

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov: 0

A	B	C	D	E	FX
0%	0%	0%	0%	0%	0%

Vyučujúci:

prof. PhDr. Peter Káša, CSc.

doc. PhDr. Gabriela Mihalková, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 4.6.2026

Schválil: *prof. PhDr. Peter Káša, CSc.*

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: *Prešovská univerzita v Prešove*	
Fakulta: *Filozofická fakulta*	
Kód predmetu: *1ISS/DSL/22*	**Názov predmetu:** ***Dejiny slovanských literatúr***
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: *Povinne voliteľný predmet* **Druh výučby:** *prednáška/seminár* **Metóda:** *prezenčná* **Týždenný rozsah výučby v hodinách:** *5 hodín prednášok/5 hodín seminárov za semester/bloková výučba*	
Počet kreditov: *5*	
Odporúčaný semester štúdia: *2. semester – 6. semester podľa IŠP (EF)*	
Stupeň vysokoškolského štúdia: *3. stupeň*	
Podmieňujúce predmety: *nie sú*	
Podmienky na absolvovanie predmetu: *Predmet je ukončený skúškou.* *V priebehu semestra študent/ka spracuje, prezentuje na seminári a napokon odovzdá seminárnu prácu – analýzu vybraného jazykového, respektíve literárneho javu s uplatnením teoreticko-metodologických postupov v rámci konkrétneho lingvistického alebo literárnovedného smeru. V priebehu skúškového obdobia bude realizované kolokvium venované vybranej problematike lingvistického a literárnovedného myslenia.* *Na získanie hodnotenia A (výborne) musí doktorand/ka získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B 80 %, na hodnotenie C najmenej 70 %, na hodnotenie D 60 %, na hodnotenie E najmenej 50 %. Študent, ktorý získa menej ako 50 % bude hodnotený stupňom FX. Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia seminárnej práce a kolokvia.* *Plánované vzdelávacie aktivity zodpovedajú 125 hodinám práce (z toho 7,5 tvoria kontaktné hodiny a 117,5 samostatná príprava na semináre a záverečné kolokvium, samostatná práca – vypracovanie a prezentácia seminárnej práce, samoštúdium).*	
Výsledky vzdelávania: *Absolvent predmetu dokáže prezentovať poznatky o jednotlivých slovanských literatúrach v 20. storočí, ich geografickom, kultúrnom a politickom usporiadaní. Je schopný uplatniť metódy komparatívnej práce. Je oboznámený s vývinovými problémami avantgárd v slovanských literatúrach, so slovanskými literatúrami v období medzi dvoma svetovými vojnami, a v období rokov 1945 – 1989. Disponuje obrazom o postmoderne v slovanských literatúrach a jej kulturologických a poetologických*	

paralelách so svetovou literatúrou. Je schopný interpretovať a vzájomne komparovať texty z proveniencie slovanských literatúr.
Získané vedomosti: *Absolvent/ka predmetu sa oboznámi so základnými literárno-historickými obdobiami, ktoré formovali vývoj slovanských literatúr od počiatkov až po súčasnosť. Pozná najdôležitejších autorov a kanonické diela v jednotlivých obdobiach.*
Získané zručnosti: *Absolvent/ka predmetu analyzuje vzťahy medzi vývinom svetovej a slovenskej l literárnej vedy, poukazuje na podnety zo svetovej literárnej vedy v slovanskom kultúrnom kontexte.*
Získané kompetencie: *Absolvent/ka predmetu kriticky hodnotí jednotlivé literárno-historické a literárnovedné prístupy, analyzuje a vyhodnocuje možnosti aplikácie v slavistickom výskume Porovnávací aspekt považuje za kľúčový element vlastnej vedeckej práce, čo dokáže aplikovať na tému svojej dizertačnej práce.*

Stručná osnova predmetu: *Základné teoretické práce slovenskej a českej literárnovednej slavistiky. Bilaterálne vzťahy v 20. storočí a osobitné medziliterárne spoločenstvá. Slovensko-české, slovensko-poľské, slovensko-bulharské, slovensko-bieloruské, slovensko-ruské a slovensko-ukrajinské literárne vzťahy. Medziliterárny proces. Slovanské literatúry ako výskumný problém v 20. storočí. Formy a spôsoby medziliterárneho spolužitia v období formujúcich sa avantgárd. Problematika intertextuality v období postmoderny. Konfigurácia literárnych druhov a žánrov v kontexte vývinových paralel západoslovanských, východoslovanských a južnoslovanských literatúr 20. storočia*

Odporúčaná literatúra:

Pišút, M.: Dejiny svetovej literatúry. Bratislava 1967.
Káša, P.: Medzi estetikou a ideológiou. Prešov 2002.
Zelenka, M.: Literární věda a slavistika. Olomouc 1995.
Ďurišin, D.: Problémy literárnej komparatistiky. Bratislava 1967.
Ďurišin, D.: Teória literárnej komparatistiky. Bratislava 1975, 1985.
Ďurišin, D.: Medziliterárne spoločenstvá I – VI. Bratislava 1985 – 1995.
Zborník literatúry ako súčasť medziliterárnych spoločenstiev. Nitra 2003.
Valcerová, A.: V labyrinte vzťahov. Prešov 2000.
Slovensko – slovanské jazykové, literárne a kultúrne vzťahy. Prešov 2007.
Dejiny príslušných slovanských literatúr (podľa výberu).
Jednotlivé ročníky časopisov Revue svetovej literatúry, Světová literatura a Slovak Review.
Ďalšia literatúra v závislosti od témy dizertačnej práce a vedeckovýskumného zamerania doktoranda.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: *slovenský jazyk, poľský jazyk, ukrajinský jazyk, ruský jazyk*

Poznámky: *povinne voliteľný predmet*

Hodnotenie predmetov
Celkový počet hodnotených študentov: 0

A	B	C	D	E	FX
0%	0%	0%	0%	0%	0%

Vyučujúci:
prof. PhDr. Peter Káša, CSc.
doc. PhDr. Gabriela Mihalková, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 4.6.2026
Schválil: *prof. PhDr. Peter Káša, CSc.*

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: *Prešovská univerzita v Prešove*	
Fakulta: *Filozofická fakulta*	
Kód predmetu: *1ISS/VKTUT/22*	**Názov predmetu:** ***Vybrané kapitoly z teórie umeleckého textu***
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: *Povinne volietľný predmet* **Druh výučby:** *prednáška/seminár* **Metóda:** *prezenčná* **Týždenný rozsah výučby v hodinách:** *5 hodín prednášok/5 hodín seminárov za semester/bloková výučba*	
Počet kreditov: *5*	
Odporúčaný semester štúdia: *2. semester – 6. semester podľa IŠP (EF)*	
Stupeň vysokoškolského štúdia: *3. stupeň*	
Podmieňujúce predmety: *nie sú*	
Podmienky na absolvovanie predmetu: *Predmet je ukončený skúškou.* *V priebehu semestra študent/ka spracuje, prezentuje na seminári a napokon odovzdá seminárnu prácu – analýzu vybraného jazykového, respektíve literárneho javu s uplatnením teoreticko-metodologických postupov v rámci konkrétneho lingvistického alebo literárnovedného smeru. V priebehu skúškového obdobia bude realizované kolokvium venované vybranej problematike lingvistického a literárnovedného myslenia.* *Na získanie hodnotenia A (výborne) musí doktorand/ka získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B 80 %, na hodnotenie C najmenej 70 %, na hodnotenie D 60 %, na hodnotenie E najmenej 50 %. Študent, ktorý získa menej ako 50 % bude hodnotený stupňom FX. Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia seminárnej práce a kolokvia.* *Plánované vzdelávacie aktivity zodpovedajú 125 hodinám práce (z toho 7,5 tvoria kontaktné hodiny a 117,5 samostatná príprava na semináre a záverečné kolokvium, samostatná práca – vypracovanie a prezentácia seminárnej práce, samoštúdium).*	
Výsledky vzdelávania: **Získané vedomosti:** *Absolvent/ka predmetu sa oboznámení so stavom, ako aj najnovšími vývinovými teoretickými koncepciami v slovanských literatúrach v porovnávacom aspekte. Vie charakterizovať a usúvzťažniť jednotlivé obdobia vývinu literárnovedného myslenia, poukázať na kritické vývojové fázy v dejinách slavistického myslenia o literatúre a opísať podnety, prínos a problémy jednotlivých prístupov.* **Získané zručnosti:** *Absolvent/ka predmetu diferencuje hodnotové parametre umeleckej literatúry v užších i širších kontextoch slovenskej, európskej a slovanských literatúr..*	

Získané kompetencie: *Absolvent/ka predmetu kriticky hodnotí jednotlivé literárnovedné prístupy, analyzuje a vyhodnocuje ich pozitíva a negatíva. Porovnávací aspekt považuje za kľúčový element vlastnej vedeckej práce, čo dokáže aplikovať na tému svojej dizertačnej práce.*
Študent bude schopný samostatne skúmať základné teoretické vlastnosti literárnych diel a zhodnotiť ich vplyv na recepciu umeleckej literatúry.

Stručná osnova predmetu: *Poetika a tropika lyrických, epických a dramatických diel. Vzťah látky a témy, fabuly a sujetu, narácie a rozprávača, vnútrotextovej a sujetovej komunikácie, chronotopiky v literárnych dielach. Verš a jeho textové realizácie. Vzťah sémantiky a entropie. Problémové vychyľovanie v literatúre a ich rôzne autorské riešenia.*

Odporúčaná literatúra:
Rakús, S.: Poetika prozaického textu. Bratislava 1995.
K poetologickým a axiologickým aspektom slovenskej literatúry po roku 1989. Prešov 2006.
Turčány, V.: Rým v slovenskej poézii. Bratislava 1975.
Bakoš, M.: Vývin slovenského verša od školy Štúrovej. Bratislava 1968.
Nezval, V.: Moderní básnické smery. Praha 1984.
Mikula, V.: Hľadanie systému obraznosti. Bratislava 1987.
Hrabák, J.: Umíte číst poezii. Brno 1963.
Mukařovský, J.: Studie z poetiky. Praha 1982.
Barthes, R.: Rozkoš z textu. Bratislava 1994.
Mathauser, Z.: Estetika racionálního zření. Praha 1992.
Rédey, Z.: Výrazové tendencie súčasnej slovenskej lyriky. Nitra 2001.
Ďalšia literatúra v závislosti od témy dizertačnej práce a vedeckovýskumného zamerania doktoranda.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: *slovenský jazyk, poľský jazyk, ukrajinský jazyk, ruský jazyk*

Poznámky: *povinne voliteľný predmet*

Hodnotenie predmetov
Celkový počet hodnotených študentov: 3

A	B	C	D	E	FX
100%	0%	0%	0%	0%	0%

Vyučujúci:
prof. PhDr. Peter Káša, CSc.
doc. PhDr. Gabriela Mihalková, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 4.6.2026

Schválil: *prof. PhDr. Peter Káša, CSc.*

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: *Prešovská univerzita v Prešove*	
Fakulta: *Filozofická fakulta*	
Kód predmetu: *1ISS/ZSVP/22*	**Názov predmetu:** **Zahraničný študijný alebo výskumný pobyt (profilový predmet)**
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: *Povinný voliteľný predmet*	
Počet kreditov: *15*	
Odporúčaný semester štúdia: *2. – 9. (EF) – podľa IŠP*	
Stupeň vysokoškolského štúdia: *3.*	
Podmieňujúce predmety: nie sú	
Podmienky na absolvovanie predmetu: *Predmet sa končí zápočtom.* *Študent absolvuje stáž alebo študijný pobyt na zahraničnom vysokoškolskom alebo výskumnom pracovisku v trvaní minimálne jeden mesiac. Stáž sa uskutoční prostredníctvom niektorej zo všeobecne prístupných schém: ERASMUS+, SAIA, AIESEC, CEEPUS a pod.* *Plánované vzdelávacie aktivity zodpovedajú 375 hodinám práce.*	
Výsledky vzdelávania: ***Získané vedomosti:*** *Absolvent/ka si rozšíri vedomosti z lingvistiky a literárnej vedy v medzinárodnom kontexte, posilní schopnosť kritického myslenia.* ***Získané zručnosti:*** *Absolvent/ka bude schopný uplatniť nadobudnuté poznatky v konfrontácii s medzinárodnou vedeckou a študentskou komunitou. Bude schopný začleniť sa do práce v medzinárodných tímoch a implementovať získané poznatky do vlastnej výskumnej práce.* ***Získané kompetencie:*** *Absolvent/ka predmetu získa kompetencie prezentovať výsledky svojho výskumu na medzinárodnom fóre, využije svoje jazykové kompetencie a vytvorí predpoklady na vytváranie kontaktov a sieťovanie výskumu.*	
Stručná osnova predmetu: *Zahraničná stáž sa prispôsobí príslušnej mobilitnej schéme.*	
Odporúčaná literatúra:	
Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: *anglický jazyk*	
Poznámky: *Predmet je určený ako profilový len pre študentov v dennej forme štúdia.*	

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov: 0

A	B	C	D	E	FX
0%	0%	0%	0%	0%	0%

.

Vyučujúci:

prof. PhDr. Peter Káša, CSc.

prof. Mgr. Marta Vojteková, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 4.6.2026

Schválil: *prof. PhDr. Peter Káša, CSc.*

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Prešovská univerzita v Prešove	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód: 9UJK/CUJAR/22	**Názov predmetu: Cudzí jazyk v akademickom diskurze – ruský**
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Druh vzdelávacích činností: Seminár Rozsah vzdelávacích činností: 0/2 hod. týždenne, 0/26 hod. za semester Metóda vzdelávacích činností: kombinovaná	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný rok a semester štúdia: 2. – 6. (EF) – podľa IŠP	
Odporúčaný semester: LS	
Stupeň štúdia: 3.	
Podmieňujúce predmety: -	

Podmienky na absolvovanie predmetu:
Spôsob hodnotenia a skončenia štúdia predmetu: Skúška

Záverečné hodnotenie tvorí:
Na absolvovanie predmetu je potrebné získať 50 %. Hodnotenie pozostáva z písomnej (portfólio a jazykový test) (40 %) a ústnej (60 %) časti:
I. Portfólio:
• Vypracovaný projekt dizertačnej práce v rozsahu (cca 3 – 5 strán) (podľa predlohy).
• Štruktúrovaný životopis Curriculum Vitae (Europass).
• Abstrakt.
• Resumé (cca 3 strany) z naštudovanej relevantnej odbornej literatúry v rozsahu 30 – 50 strán.
II. Ústna časť:
• Spracovanie a prezentovanie náčrtu vlastnej dizertačnej práce s použitím PPT.
• Anglický sumár jednej strany slovenského textu z daného odboru.
Na získanie hodnotenia A (výborne) musí získať najmenej 90%, na získanie hodnotenia B 80%, na hodnotenie C najmenej 70%, na hodnotenie D 60%, na hodnotenie E najmenej 50%. Študent, ktorý získa 49% a menej, bude hodnotený stupňom FX. Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia seminárnej práce, priebežného písomného testu a skúšky.
V prípade, že pri dištančnej forme budú písomné previerky nahradené domácimi zadaniami, študent sa môže zúčastniť na skúške len vtedy, ak z domácich zadaní splní minimálne 50%.
Na skúške sa študent podrobí záverečnému testu. Študent bude úspešný na skúške, ak na záverečnom teste získa aspoň 50% potrebných bodov.
Výsledná známka je určená súčtom bodov za písomný test (v prípade dištančnej výučby za domáce zadania), seminárnu prácu a za skúšku, a to takto: A (100-90), B (89-80), C (79-70), D (69-60), E (59-50), FX (49-0).
Kredity nebudú udelené študentovi, ktorý sa aktívne nezúčastňuje na seminároch.

Metódy vzdelávania: predmet predpokladá využívanie metódy hromadného vyučovania, skupinového vyučovania, slovných metód (monologické, dialogické, práca s literatúrou), samostatná práca (domáce zadania), v prípade potreby sa využíva sa aj e-learning (napr. Moodle alebo MS Teams a iné).
Plánované vzdelávacie aktivity zodpovedajú 125 hodinám práce (z toho 19,5 tvoria kontaktné hodiny a 105,5 príprava na projekt dizertačnej práce, príprava seminárnych prác – životopis, abstrakt, resumé; príprava na ústnu skúšku).

Výsledky vzdelávania:
Absolvent predmetu po oboznámení so základnými informáciami, v oblasti vedomostí, zručností a kompetencií bude schopný:
Vedomosti
VV1 Prezentovať svoju prácu, výsledky svojho skúmania a demonštrovať znalosť relevantnej literatúry v ruskom jazyku na základe všeobecných komunikačných jazykových kompetencií a odborných vedomostí.
VV2 Koncipovať, konštruovať, realizovať a upravovať podstatnú časť výskumu s vedeckou integritou a stanovovať vedecké alebo praktické predpoklady riešenia problémov.

VV3 Predstaviť jazykové kompetencie, ktoré budú korešpondovať s úrovňou B2/C1 slovom a písmom vo všetkých zručnostiach jazyka: počúvanie, rozprávanie, čítanie a písanie.
VV4 Komunikovať so širšou vedeckou aj laickou verejnosťou (napr. na konferenciách a pod.) svoju oblasť expertízy v ruskom jazyku.
VV5 Ovládať informácie o kritériách efektívnej prezentácie a konštruktívnej kritiky jazykových prejavov podľa najnovších komunikačných kritérií a teórií.

Zručnosti
VV6 Primerane reagovať na inter/multikultúrne kontextové jazykové podnety.
VV7 Na základe kritickej analýzy, vytvárať a formulovať nové hypotézy, úsudky a stratégie pre ďalší rozvoj vednej oblasti.
VV8 Vyhodnocovať teórie a rôzne koncepty a následne odprezentovať svoju prácu podľa kritérií rečovej komunikácie s využitím najnovšej technológie.
VV9 V oblasti praktických zručností aplikovať vlastné zistenia vyplývajúce z teoretickej analýzy a vlastného vedeckého bádania komplexného a interdisciplinárneho charakteru ako aj navrhovať nové výskumné postupy v cudzom jazyku.
VV10 Rozvíjať svoje kritické jazykové myslenie, kritickú analýzu a selekciu z informačnej redundancie.
VV11 V aplikačnej rovine uplatniť nadobudnuté poznatky a zistenia v ruskom jazyku na rôznych stupňoch a rovnako prezentovať výsledky vlastného výskumu.
VV12 Disponovať zručnosťami a metódami vedeckého výskumu z daného odboru, ktoré zodpovedajú aktuálnemu stavu poznania v odbore v domácom ako aj zahraničnom prostredí.

Kompetencie
VV13 Demonštrovať primerané sociolingvistické kompetencie na úrovni B2/C1 (podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky) na prezentáciu nielen seba v bežných situáciách, ale aj výsledkov vlastnej akademickej práce.
VV14 Demonštrovať zmysluplnú interakciu v rôznych situáciách súvisiacich s odbornou profiláciou na základe rozvinutých pragmatických kompetencií.
VV15 Prostredníctvom nadobudnutých vedomostí a získaných kompetencií zodpovedne a inovatívnym spôsobom pristupovať k vlastnému rozvoju ako aj k rozvoju spoločnosti v kontexte vedeckého a technického pokroku s ohľadom na etické princípy.
VV16 Konať samostatne a autonómne pri osvojovaní si novej jazykovej problematiky s možnosťou rozšírenia pedagogických vedomostí a ich využitia v ďalších predmetoch a ďalšom štúdiu.

Stručná osnova predmetu:

- Obsahovým zameraním sú hlavne špecifiká odborného písomného prejavu v angličtine, techniky písomného prejavu, ich štruktúrovanosť (kritéria a požiadavky na písanie abstraktov, resumé, konferenčných príspevkov, dizertačnej práce a pod.).
- Štruktúrovaný životopis – CV (Europass).
- Techniky ústneho prejavu (organizácia a štruktúra, využívanie a podpora informácií relevantnými zdrojmi podľa zásad akademickej etiky a efektívne tranzície medzi jednotlivými časťami prejavu).
- Čítanie s porozumením a preklad populárno-náučných a odborných textov.
- Rozvoj lexiky s orientáciou na odbornú zameranosť.
- Ústna a písomná prezentácia obsahu, metód a foriem vlastnej vedecko-výskumnej práce.
- Odborná a spoločenská konverzácia na rôzne témy (pracovisko, pracovná náplň, štúdium/študijný pobyt).
- Prezentácia preštudovanej odbornej literatúry, informácia o dizertačnej práci (špecifikácia názvu, výber témy, ciele a metódy práce, vlastný výskum, závery, prínos, odborná spolupráca).

Odporúčaná literatúra:
1. MEŠKO, D., KATUŠČÁK, D. a kol., 2005. Akademická príručka, Martin: Osveta. ISBN: 8080632006.
2. ALEXANDROVA, A. S., LARIOCHINA, T. I., MELENTJEVA, I. U., 2002. Russkij jazyk kak inostrannyj. Moskva: Nauka.
3. USKOVA, O. A., TRUŠINA, L. B., 2002. Russkij jazyk delovogo obščenija. Moskva: MAKS Press.
4. SOKOLOVÁ, J., HRČKOVÁ, M., 2007. Leksičeskaja osnova russkogo jazyka. Nitra: FF UKF. ISBN: 978-80-8094-161-1.

5. HANUSOVÁ, Z., ROZKOVCOVÁ, L., STARÝ, S., 1979. Ruský jazyk pre vědecké a odborné pracovníky. Kurz pro pokročilé. Praha: ČSAV.
6. CSIRIKOVÁ, M., VYSLOUŽILOVÁ , E., 2002. Ruština v praxi. Praha: LEDA. ISBN: 8073350092.
http://europass.cedefop.eu.int
Odborná literatúra a slovníky.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: ruský jazyk, slovenský jazyk

Poznámky:

Študent sa na ústnu skúšku pripravuje podľa vopred zverejnených sylabov.

Absolvovanie predmetu je podmienené úspešným absolvovaním stanovených podmienok a plnením podmienok účasti podľa Študijného poriadku PU v Prešove.

Pre študentov so špecifickými potrebami je zabezpečený individualizovaný prístup na základe odporúčania fakultného koordinátora pre študentov so špecifickými potrebami.

Predmet zabezpečuje UJK CCKV PU ako špecializované pracovisko jazykovej prípravy budúcich absolventov.

Hodnotenie predmetov:

Celkový počet hodnotených študentov: 0

A	B	C	D	E	FX
0%	0%	0%	0%	0%	0%

Vyučujúci:

Mgr. Stanislava Šuščáková, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 4.6.2026

Schválil: Mgr. Lenka Gogová, PhD.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Prešovská univerzita v Prešove	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód: 9UJK/CUJAN/22	**Názov predmetu: Cudzí jazyk v akademickom diskurze – nemecký**
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Druh vzdelávacích činností: Seminár Rozsah vzdelávacích činností: 0/2 hod. týždenne, 0/26 hod. za semester Metóda vzdelávacích činností: kombinovaná	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný rok a semester štúdia: 2. – 6. (EF) – podľa IŠP	
Odporúčaný semester: LS	
Stupeň štúdia: 3.	
Podmieňujúce predmety: -	

Podmienky na absolvovanie predmetu:
Spôsob hodnotenia a skončenia štúdia predmetu: Skúška

Záverečné hodnotenie tvorí:
Na absolvovanie predmetu je potrebné získať 50 %. Hodnotenie pozostáva z písomnej (portfólio a jazykový test) (40 %) a ústnej (60 %) časti:
I. Portfólio:
• Vypracovaný projekt dizertačnej práce v rozsahu (cca 3 – 5 strán) (podľa predlohy).
• Štruktúrovaný životopis Curriculum Vitae (Europass).
• Abstrakt.
• Resumé (cca 3 strany) z naštudovanej relevantnej odbornej literatúry v rozsahu 30 – 50 strán.
II. Ústna časť:
• Spracovanie a prezentovanie náčrtu vlastnej dizertačnej práce s použitím PPT.
• Anglický sumár jednej strany slovenského textu z daného odboru.
Na získanie hodnotenia A (výborne) musí získať najmenej 90%, na získanie hodnotenia B 80%, na hodnotenie C najmenej 70%, na hodnotenie D 60%, na hodnotenie E najmenej 50%. Študent, ktorý získa 49% a menej, bude hodnotený stupňom FX. Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia seminárnej práce, priebežného písomného testu a skúšky.
V prípade, že pri dištančnej forme budú písomné previerky nahradené domácimi zadaniami, študent sa môže zúčastniť na skúške len vtedy, ak z domácich zadaní splní minimálne 50%.
Na skúške sa študent podrobí záverečnému testu. Študent bude úspešný na skúške, ak na záverečnom teste získa aspoň 50% potrebných bodov.
Výsledná známka je určená súčtom bodov za písomný test (v prípade dištančnej výučby za domáce zadania), seminárnu prácu a za skúšku, a to takto: A (100-90), B (89-80), C (79-70), D (69-60), E (59-50), FX (49-0).
Kredity nebudú udelené študentovi, ktorý sa aktívne nezúčastňuje na seminároch.
Metódy vzdelávania: predmet predpokladá využívanie metódy hromadného vyučovania, skupinového vyučovania, slovných metód (monologické, dialogické, práca s literatúrou), samostatná práca (domáce zadania), v prípade potreby sa využíva sa aj e-learning (napr. Moodle alebo MS Teams a iné).
Plánované vzdelávacie aktivity zodpovedajú 125 hodinám práce (z toho 19,5 tvoria kontaktné hodiny a 105,5 príprava na projekt dizertačnej práce, príprava seminárnych prác – životopis, abstrakt, resumé; príprava na ústnu skúšku).

Výsledky vzdelávania:
Absolvent predmetu po oboznámení so základnými informáciami, v oblasti vedomostí, zručností a kompetencií bude schopný:
Vedomosti
VV1 Prezentovať svoju prácu, výsledky svojho skúmania a demonštrovať znalosť relevantnej literatúry v nemeckom jazyku na základe všeobecných komunikačných jazykových kompetencií a odborných vedomostí.
VV2 Koncipovať, konštruovať, realizovať a upravovať podstatnú časť výskumu s vedeckou integritou a stanovovať vedecké alebo praktické predpoklady riešenia problémov.
VV3 Predstaviť jazykové kompetencie, ktoré budú korešpondovať s úrovňou B2/C1 slovom a písmom vo všetkých zručnostiach jazyka: počúvanie, rozprávanie, čítanie a písanie.
VV4 Komunikovať so širšou vedeckou aj laickou verejnosťou (napr. na konferenciách a pod.) svoju oblasť expertízy v nemeckom jazyku.

VV5 Ovládať informácie o kritériách efektívnej prezentácie a konštruktívnej kritiky jazykových prejavov podľa najnovších komunikačných kritérií a teórií.

Zručnosti

VV6 Primerane reagovať na inter/multikultúrne kontextové jazykové podnety.
VV7 Na základe kritickej analýzy, vytvárať a formulovať nové hypotézy, úsudky a stratégie pre ďalší rozvoj vednej oblasti.
VV8 Vyhodnocovať teórie a rôzne koncepty a následne odprezentovať svoju prácu podľa kritérií rečovej komunikácie s využitím najnovšej technológie.
VV9 V oblasti praktických zručností aplikovať vlastné zistenia vyplývajúce z teoretickej analýzy a vlastného vedeckého bádania komplexného a interdisciplinárneho charakteru ako aj navrhovať nové výskumné postupy v cudzom jazyku.
VV10 Rozvíjať svoje kritické jazykové myslenie, kritickú analýzu a selekciu z informačnej redundancie.
VV11 V aplikačnej rovine uplatniť nadobudnuté poznatky a zistenia v nemeckom jazyku na rôznych stupňoch a rovnako prezentovať výsledky vlastného výskumu.
VV12 Disponovať zručnosťami a metódami vedeckého výskumu z daného odboru, ktoré zodpovedajú aktuálnemu stavu poznania v odbore v domácom ako aj zahraničnom prostredí.

Kompetencie

VV13 Demonštrovať primerané sociolingvistické kompetencie na úrovni B2/C1 (podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky) na prezentáciu nielen seba v bežných situáciách, ale aj výsledkov vlastnej akademickej práce.
VV14 Demonštrovať zmysluplnú interakciu v rôznych situáciách súvisiacich s odbornou profiláciou na základe rozvinutých pragmatických kompetencií.
VV15 Prostredníctvom nadobudnutých vedomostí a získaných kompetencií zodpovedne a inovatívnym spôsobom pristupovať k vlastnému rozvoju ako aj k rozvoju spoločnosti v kontexte vedeckého a technického pokroku s ohľadom na etické princípy.
VV16 Konať samostatne a autonómne pri osvojovaní si novej jazykovej problematiky s možnosťou rozšírenia pedagogických vedomostí a ich využitia v ďalších predmetoch a ďalšom štúdiu.

Stručná osnova predmetu:

- Obsahovým zameraním sú hlavne špecifiká odborného písomného prejavu v angličtine, techniky písomného prejavu, ich štruktúrovanosť (kritéria a požiadavky na písanie abstraktov, resumé, konferenčných príspevkov, dizertačnej práce a pod.).
- Štruktúrovaný životopis – CV (Europass).
- Techniky ústneho prejavu (organizácia a štruktúra, využívanie a podpora informácií relevantnými zdrojmi podľa zásad akademickej etiky a efektívne tranzície medzi jednotlivými časťami prejavu).
- Čítanie s porozumením a preklad populárno-náučných a odborných textov.
- Rozvoj lexiky s orientáciou na odbornú zameranosť.
- Ústna a písomná prezentácia obsahu, metód a foriem vlastnej vedecko-výskumnej práce.
- Odborná a spoločenská konverzácia na rôzne témy (pracovisko, pracovná náplň, štúdium/študijný pobyt).
- Prezentácia preštudovanej odbornej literatúry, informácia o dizertačnej práci (špecifikácia názvu, výber témy, ciele a metódy práce, vlastný výskum, závery, prínos, odborná spolupráca).

Odporúčaná literatúra:

1. Autorský kolektív pracovníkov Lingea s. r. o., 2008. Veľký slovník nemecko-slovenský a slovensko-nemecký. Bratislava: Lingea s. r. o. ISBN: 978-80-89323-08-1.
2. Duden 1, 2001. Die deutsche Rechtschreibung. Dudenverlag. ISBN: 3-411-04012-2.
3. HERING, A. et al., 2002. Übungsgrammatik Deutsch als Fremdsprache. Deutschland Ismaning: Max Hueber Verlag. ISBN: 3-19-001657-7.
4. CHARFAOUI, E., 2008. Nemecký jazyk pre nefilológov. Bratislava: Univerzita Komenského Bratislava. ISBN: 978-80-223-2418-2.
5. JUSTOVÁ, H., 1995. Wir üben deutsche Grammatik. Bratislava: PB-press. ISBN: 80- 199588684-35-8.
6. ROHRER, H. – SCHMIDT, C., 2008. Kommunizieren im Beruf. Langenscheidt. ISBN: 978-3-468-90516-2.
https://europa.eu/europass/de
Odborná literatúra a slovníky.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: nemecký jazyk, slovenský jazyk

Poznámky:

Študent sa na ústnu skúšku pripravuje podľa vopred zverejnených sylabov.
Absolvovanie predmetu je podmienené úspešným absolvovaním stanovených podmienok a plnením podmienok účasti podľa Študijného poriadku PU v Prešove.
Pre študentov so špecifickými potrebami je zabezpečený individualizovaný prístup na základe odporúčania fakultného koordinátora pre študentov so špecifickými potrebami.

Predmet zabezpečuje UJK CCKV PU ako špecializované pracovisko jazykovej prípravy budúcich absolventov.

Hodnotenie predmetov:
Celkový počet hodnotených študentov: 0

A	B	C	D	E	FX
0%	0%	0%	0%	0%	0%

Vyučujúci:
PaedDr. Zdenka Uherová, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 4.6.2026

Schválil: Mgr. Lenka Gogová, PhD.

POVINNÉ PREDMETY TVORIVEJ ČINNOSTI V OBLASTI VEDY

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: *Prešovská univerzita v Prešove*	
Fakulta/pracovisko: *Filozofická fakulta*	
Kód predmetu: *1ISS/OBDIZ/22*	**Názov predmetu: Obhajoba dizertačnej práce**
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: *povinný predmet* *predmet štátnej skúšky*	
Počet kreditov: *30*	
Odporúčaný semester štúdia: *10. (EF)*	
Stupeň vysokoškolského štúdia: *3.*	
Podmieňujúce predmety: *Všetky predmety študijnej a vedeckej časti určené v individuálnom študijnom pláne doktoranda.*	
Podmienky na absolvovanie predmetu: *Doktorand môže podať žiadosť o povolenie obhajoby dizertačnej práce, ak úspešne absolvoval dizertačnú skúšku a získal požadovaný počet kreditov (najmenej 200) za celé štúdium príslušného študijného programu v skladbe podľa akreditovaného študijného programu (bez počtu kreditov za obhajobu dizertačnej práce). Náležitosti dizertačnej práce a jej obhajoby sú dokumentované v Študijnom poriadku PU v článkoch 34 až 38.* *Všeobecné ustanovenia, základné pojmy, charakteristiku a formálnu úpravu záverečných prác, etiku a techniku citovania a bibliografických odkazov, štruktúru práce, jej odovzdávanie, kontrolu originality a sprístupňovanie, pôsobnosť univerzity, jej súčastí a pôsobnosť autora záverečnej práce obsahuje Smernica o náležitostiach záverečných prác, ich bibliografickej registrácii, kontrole originality, uchovávaní a sprístupňovaní, vydaná rektorom PU dňa 18. 1. 2019 (čl. 1 – 10).* *Počet kreditov a časové rozmedzie pre podmienky absolvovania predmetu:* - *30 kreditov = 750 hod. (samostatná výskumná práca a príprava záverečného výstupu v podobe dizertácie)*	
Výsledky vzdelávania: ***Získané vedomosti:*** *študent preukáže hlboké poznatky o základných teoretických smeroch výskumu slovenského jazyka a literatúry; je ich schopný analyzovať a využiť ich pri vlastnom výskume; je schopný samostatne teoreticky uvažovať;* ***Získané zručnosti:*** *je schopný na svoj výskumný problém aplikovať základné metódy jazykovedného a literárnovedného výskumu, vyhodnotiť ich a uviesť do kontextu empirické výsledky výskumu a teoretické východiská;* ***Získané kompetentnosti:*** *ovláda vedecký metajazyk vrátane jazykovednej a literárnovednej terminológie a dokáže ich adekvátne aplikovať na svoj výskumný problém; suverénne ovláda vedecký komunikačný register a zákonitosti kompozície vedeckého výstupu; dokáže o vedeckej problematike*	

diskutovať s využitím racionálnej a vecne podloženej argumentácie; preukáže pripravenosť na samostatnú teoretickú činnosť i praktických problémov výskumu slovenského jazyka a literatúry; je schopný uvažovať a výskumne pracovať interdisciplinárne.

Stručná osnova predmetu:
Dizertačná práca má charakter vedeckej monografie.
Obsahuje spravidla:
- teoretický úvod, analyzujúci aktuálny stav vedeckého poznania v danej oblasti,
- charakteristiku cieľov,
- opis použitých postupov a metód,
- dosiahnuté výsledky,
- ich hodnotenie,
- diskusie,
- záver,
- zoznam použitej literatúry

Odporúčaná literatúra:
Podľa literatúry určenej individuálnym študijným plánom doktoranda.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: *slovenský jazyk, poľský jazyk, ukrajinský jazyk, ruský jazyk*

Poznámky:

Hodnotenie predmetov
Celkový počet hodnotených študentov: *4*

A	B	C	D	E	FX
25 %	25%	25%	25 %	e	f

Vyučujúci:
prof. PhDr. Peter Káša, CSc.
prof. PhDr. Ľubomír Guzi, PhD.
prof. Mgr. Marta Vojteková, PhD.
doc. Mgr. Jarmila Kredátusová, PhD.
doc. PhDr. Gabriela Mihalková, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 4.6.2026

Schválil: *prof. PhDr. Peter Káša, CSc.*